

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

HET BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

HOUD: De luchtlijn Nederland-Indië. — Het
nieuwe gebouw van het Koloniaal Instituut. — De
Java-film. — Mailreizen. — De Protestantsche Zen-
ding in Indië. — Van Week tot Week. — Persover-
zicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit
de Int. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en
West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. —
Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten
der Afdelingen: (Amersfoort). — Mededeelingen:
I. Van het Dagel. Bestuur, II. Van de Redactie,
III. Van het Informatie-Bureau). — Mutaties van
tot 21 October.

CONTRIBUTIE ad f 5 — 's jaars voor het lid-
maatschap dezer Vereeniging,
voor hen die thans als lid toetreden tot en met
31 December 1926. Zij ontvangen dan gratis „Het
Koloniaal Weekblad” tot ultimo Dec. '25

De luchtlijn Nederland-Indië

Slotwoord
door

E. L. K. SCHMÜLLING.

et genoeg en instemming maakte ik op 27
kennis met de bijdrage van den heer Wicher-
te Boedapest in het maandschrift „Het Vlieg-
van September j.l., verschenen onder den
Nederland en het Europeesche luchtverkeer.
zegt daarin: „.....Met A'dam als middelpunt
ben de lijnen zich naar alle windstreken uitge-
..... behalve in de juist voor ons in de
komst zoo belangrijke Z.O. rich-
g!..... (De spatieering is van steller dezer).
ortgaande langs den cirkel vinden wij echter nu
gaping in het Nederlandsche luchtverkeersnet.
directe luchtlijn vanuit Nederland naar of in
richting van het nabije Oosten, een eerste stap
le voor ons zoo interessante richting, ontbreekt;
Hollandsche aansluiting op de lijn Parijs—
enen—Angora bestaat niet. De groote omweg
Parijs of Bazel zou trouwens de praktische
orde daarvan miniem maken, afgezien van de
standigheid, dat deze dienst op de route Bazil
Straatsburg—Weenen niet altijd onberispelijk
et.”

bepleit een nieuwe Nederlandschen lucht-
Amsterdam over Frankfort naar Wee-
en beweert, dat dit traject met inbegrip van
minuten oponthoud te Frankfort, ongeveer 8
zou vorderen, eene zuivere tijdsbesparing van
19 uur tegenover de 26½ uur der spoorreis.
teekende ik nog in September aan, „dat
ij beter voorkwam, om met dezen dienst te
am, totdat er een voortgezette vliegdiens van
naar Kantara zal bestaan, maar er in elk
het vereischte voorbereidende werk zoo goed
lijk voor te verrichten, tenzij de nog vluggere
Londen—Frankfort—Weenen—Constantinopel
Kantara, eerder vermeld, tot stand mocht ko-
alsdan zal het dubbele nut van zoodanige lijn
groter zijn, n.l. behalve als interne vliegdiens
Europa nog als deelstuk van dien naar Sin-
Soerabaya. In elk geval verdiende deze lijn
in hooge mate onze belangstelling.”

war wat blijkt in dit verband thans op 9 Octo-
au wij een zeer grooten stap vooruit hebben
door de kennismaking in het openbaar n-
ee glorieuze groote passagiersvliegtuigen, de
Benjamins, tevens Zondagskinderen, onzer
landsche civiele luchtvloot? Er blijkt, dat het
deze gemakkelijk te doen zou zijn, om den ±
K.M. naar Weenen bedragenden afstand recht-
es in 7 à 7½ uur af te leggen. En dit is van
groot belang: niet alleen en wellicht ook niet
er als intern.-Europeesche, als wel als aan-

GEVESTIGD

FOTOGRAFISCH ATELIER H. THEOBALD

voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.

BATAVIA-SOERABAIJA.

LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.

TELEPHOON 33770.

■ 'S-GRAVENHAGE. ■

sluitings- en voedingslijn van een vonkelnieuwen
dienst, die volgens de „N. R. Ct.” van 8 October
zou ingesteld worden van Londen naar Cairo in 36
uur (vrijwel te beschouwen als het zeer nabij gele-
gene Kantara). Das is dus dezelfde tijdsduur als
ook door mij berekend, echter voor een gedeelte-
lijk afwijkend beloop. Deze Engelsch-Egyptische
dienst zoude over Weenen, Triest en Athene zijn
eindpunt Cairo bereiken; van eene tussenlanding
in Frankfort wordt in dat bericht gezwegen.

Nu is het eene kwestie van praktische uitvoering,
door verschillende factoren en overwegingen voor
elk geval beheerscht, of bij totstandkoming van
dezen dienst de Nederlandsche poststukken, vooral
voor Indië en voorts die voor de Levant en aan-
grenzende gebieden en omgekeerd bestemde, eerst
naar Londen of direct zonder tussenlanding naar
Weenen zullen worden gebracht, dan wel, of men
Weenen met tussenlandingen te Frankfort, c.q.
Keulen en Munchen, dus na 2 à 2½ uur langeren reis-
duur, zal willen bereiken. Daarop zal hoogstwaar-
schijnlijk reeds het jaar 1926 het antwoord geven
en behoeven wij dus niet heel lang geduld te oefen-
en.

Het is wel treffend, dat Wicherlink in zijn even-
genoemd stuk in „Het Vliegveld”, in eenigszins
waarschuwend woorden, maar tevens met aan-
sporende strekking en voorspellend zich aldus uit-
drukte: „Men tte slechts op de Engelsche plan-
nen voor een luchtlijn Londen—Praag met ver-
dere aansluitingen”. Daarop teekende ik op 28 Sep-
tember aan: „Niet onwaarschijnlijk hebben zij
hunnem, en zeer begrijpelijken, grond in de voor-
nemens, om aldus tot eene snellere verbinding tus-
schen Londen en Kantara te komen en schijnt
daarbij aan Praag de voorkeur boven Frankfort te
worden gegeven.” Op 9 October moet men echter
aannemen, dat noch Praag, noch Frankfort als tus-
schenlandingsplaatsen noodig worden geacht en
men ter wille van de tijdsverkortung van Londen
ineens naar Weenen schijnt te willen vliegen; mocht
dit inderdaad het geval blijken, dat wijst zulks op
de gevorderdheid van de vliegtuigen c.a., in het
jaar 1926 bereikt.

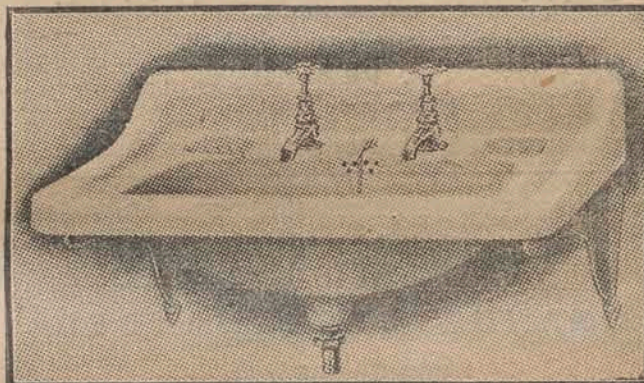
De wenschelijkheid, ja noodzakelijkheid, om de
verbindingen binnen Europa te vervolledigen, is al
meer en meer klemmend geworden; men zal zoo
spoedig mogelijk een einde moeten maken vooral
aan de gapingen:

- Moskou—Warschau—Berlijn;
- Praag—Berlijn;
- Parijs—Frankfort—Berlijn;
- Parijs—Keulen—Berlijn;
- Parijs—Marseille;

en aan de geïsoleerdheid van Italië; maar de

DE KLERK & TEN BRUGGENCATE

VASTE WASCHTAFELS, groote maat,
reeds van af 122.50 compleet. —

Electrische ornamenten en -apparaten.

Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage. Tel. 35122

ACCOUNTANTS-KANTOOR E. D. VAN LINGE Bzn.

Afd. BELASTINGZAKEN

onder leiding van E. W. A. SNOEK

Oud-Inspecteur der Dir. Bel.

Den Haag, Wilhelminastraat 80-82, Telefoon 70922

Adviezen, Aangiften, Reclames, Verzoeken om Ontheffing

Administratie van Vermogens

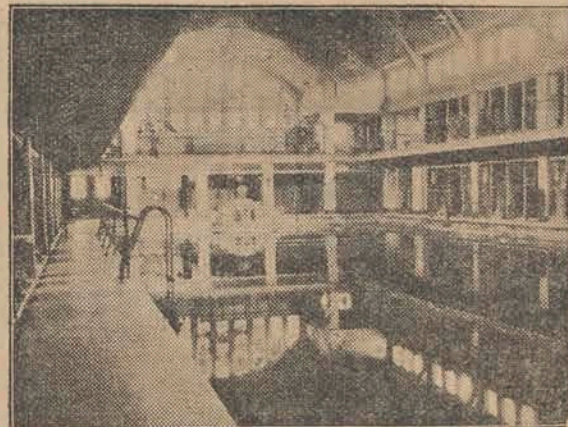
Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Telefoon 32739

Postrekening 69868

Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen
van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

VAN GULIK's Wijnhandel
 2e Louise de Colignystraat 75 Telefoon 72523
 's-Gravenhage
 Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac
 enz., van eerste klasse huizen

M. STEINS - DEN HAAG
 Korte Houtstraat 14^a
 VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
 SCHOEN-REPARATIËN
 in uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend
Eerste klasse Maatwerk.

Tandarts Dr. A. KERVEL
 Frederik Hendriklaan 45
 DEN HAAG TELEF. 50122
 Spreekuur 9-3
 Belangrijk verlaagd Tarief
 bij contante betaling.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL
 DENNEWEG 67a TELEPHOON
 DEN HAAG 14427

 Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

A. SCHRÖDER & CO.
 GROENMARKT 25, 26, 28
 'S-GRAVENHAGE
 GROOTE KEUZE
LEIDSCHER wollen DEKENS
 Alle Soorten — Alle Maten
 SATINET DEKENS
 met wol gevuld.
 PRACHT COLLECTIE
DONS DEKENS
 licht en warm.

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

Opleiding tot Particulier Secretaresse
 voor jonge dames uit de goede kringen, die M. U. L. O.-school, H. B. S., Lyceum of Gymnasium bezocht hebben. Zij, die deze opleiding gevolgd hebben kunnen tevens werkzaam zijn als **Correspond., Steno-Typiste.** Spreekuren 10-12, 2-4. Prospectus kosteloos
INSTITUUT „SCHOEVERS”
 Stadhoudersplein 3 | DELFT | AMSTERDAM
 DEN HAAG, Telefoon 52594 | Noordeinde 13 | Nicolaas Witsenstraat 3

noodzakelijkheid van een goed aaneensluitend en vollediger net van luchtlijnen wordt nog klemmender en dwingender, nu wij laat in den vooravond van de evenbedoelde trans-Europese Stamlijn, tevens spoedverbinding tusschen Engeland en Egypte blijken te staan.

In verband hiermede moet op het merkwaardige en om de bereikte resultaten zeer verblijdende Congres van Locarno worden gewezen en waarvan men het algehele welslagen verzekerd kan achten door de groote onderlinge welwillendheid en het vriendschappelijke vertrouwen, die het zoo in het oog loopend gekenmerkt hebben. Het befaamde Pact en de andere veruitziende Arbitrageverdragen, die voor Oost en West tot stand zullen komen, zullen weldra worden gevolgd door het binnentreden van Duitschland in den Volkenbond: en daarna zal men er op kunnen vertrouwen, dat men de bepalingen en voorschriften, die Duitschlands uitsluitend civiele Luchtvaart na 1919 zoo belemmerden en knelden, zoo spoedig mogelijk en doenlijk zal intrekken en opheffen, zij het wellicht ook niet in eens. Zulks is niet alleen in het belang van het Rijk zelf, dus van een Land, welks aantal lijndiensten van 39 in '23 steeg tot 63 in '24 en waarvoor die belemmeringen dus hoogst onaangenaam werden gevoeld, maar het is ook een groot Europeesch belang voor alle, en er ook middellijk tegen aangrenzende landen, dat zich van dit groote Centrale Rijk alsdan de Luchtvaart ten volle zal kunnen ontplooiën; eerst daarna zal het n.l. in staat en er ook bekwaam toe zijn, om jegens die Landen de best mogelijke, meest werkdadige en redelijke hulpfuncties te vervullen, waartoe het verplicht is ten belange van het internationale gewone en doorgangverkeer. Men denke daarbij aan de verbindingen Stockholm naar Rome, Londen en Parijs naar Warschau en Moskou, van Amsterdam naar Praag en Triest, van Helsingfors naar Barcelona en Madrid, terwijl zulks ook aan de verbinding Berlijn—Moskou zal ten goede komen, want dan zal die afstand in zijn geheel overvlogen kunnen worden, terwijl dit, voor wat betreft het befaamde, ja zelfs beruchte Corridorterritorie, moet geschieden per trein, zij het ook per nachttrein tusschen Koningsbergen en Berlijn; later zal er dan bijkomen een dienst over Warschau naar Moskou.

En juist bij de hooge ontwikkeling der civiele Luchtvaart in het Deutsche Rijk zal het na zijne bevrijding en dus onder gelijke voorwaarden kunnen de werken als de andere landen, daarin eene even nuttige taak verrichten en goede diensten bewijzen, als het zulks op zoo voorbeeldige wijze deed en te zien gaf vóór den oorlog in het Spoorweg-, het Post-, Telegraaf- en Telefoonbedrijf. Ondanks velerlei groote moeilijkheden is het vooral na 1923 met vrucht en zichtbaar resultaat in de richting van krachtig herstel bezig. Het is niet overbodig hierop in het algemeen eens te wijzen, daar immers de Luchtvaart met deze factoren van vervoer en overbrenging van berichten in min of meer nauw verband staat; terwijl de telegrafie en telefonie zonder draad er onmisbare hulpmiddelen en steungevers van onschatbare waarde voor zijn en men ook aan deze zeker belangrijk aandeel moet toekennen bij de totstandkoming der onderwerpelijke en begeerde verbinding met Indië.

Wellicht heeft Locarno zijne vriendelijke schaduwen geworpen op het gelijktijdig daarmee plaats gehad hebbende internationale Luchtvaartcongres te Brussel en heeft dit reeds een en ander voorbereid of ingeleid voor de opheffing dier belemmeringen.

Maar nu moeten wij van Europa weer overgaan naar Azië, want ook daar zit men niet stil; overslaande, wat er in Perzië, China, Bochara en Centraal-Azië gaande en wordende is en dat voor ons van meer middellijk en verwijderd belang moet heeten, vragen wij in de korthed der bekende wereldtaal: „what is going on in Japan; what is Japan doing now?” want dat moet ons meer interesseren, daar de Japansche voornemens ons onmiddel-

lijker raken, nog daargelaten het grootste gedeelte dat Japan met ons heeft bij de Transsiberische Luchtlijn.

De Rijksdienst voor het Verkeerswezen van Japan heeft in het ontwerp der staatsbegroting 1926-'27 een bedrag van 2 miljoen Yen uitgegeven als de gedeeltelijke kosten voor 2 luchtdiensten: de ééne tusschen Tokio en Dairen, het vroeger Port Arthur; dit is tusschen Peking en Wladivostok een der eindpunten der Transsiberische spoorlijn en zal binnenkort ook eindpunt der Transsiberische Luchtlijn, als voortzetting over Peking worden; de andere Dienst gaat vanaf Osaka, zeer groote industrieelcentrum van het Verre Oosten en de voornaamste fabrieksstad des Lands naar Wereldhaven Shanghai. Voorts zijn 500.000 (vijftien) Yen als ondersteuning voor Luchtvaartmaatschappijen uitgetrokken, die er toe bereid zijn te worden, om den Dienst op deze twee lijnen uit te oefenen. De Regeering rekent voor den volledige opzet en toerusting dezer lijnen op een duur van 5 jaren. Met het oog op de, naar het zeer schijnt, spoedig tot stand komende transsiberische lijn, waarvan de mogelijkheden, plaatselijke eischen en omstandigheden, thans door Russische en Duitse vaklieden nauwgezet worden onderzocht, zijn deze Japansche lijnplannen van groote en tweeledige beteekenis: n.l. Tokio—Dairen als aansluiting op de Londen—Moskou—Dairen als eindstuk der Londen—Tokio lijn, terwijl de tegenover Osaka—Shanghai, een groot, een zeer goed begin moet heeten voor eene verbinding over Hongkong, Saigon naar Penang en van daar naar Medan, Singapore en Java. Dit is dus de binding Japan—Java of Tokio—Batavia. Die Peking naar Batavia zal vermoedelijk langs korteren weg over Hankau, in plaats van Shanghai in 2 dagen naar den er op ± 2000 K.M. recht Zuidwaarts vanaf gelegen wereldhaven Hongkong gaan en van daar eveneens in 2 dagen naar het op 2600 K.M. daar vanaf gelegen Penang.

Volledigheidshalve moge er nog ter herinnering bij aangeleekend worden, dat er nog altijd stilte, aan de totstandkoming van vaste Diensten tusschen de Atlantische Oceaan, zoowel op zijn smalste gedeelte van Dairen naar Pernambuco (korter dan San Francisco—Batavia), als over den grooteren afstand W.—Europa—New-York. De totstandkoming van deze twee transatlantische lijnen tusschen drie werelddeelen is zoo gunstigen wederkeerigen invloed op en beteekenis in verband met de onderwerpelijke verbindingen te achten, dat zij alleszins vermelding verdienen.

Wat ten slotte de vlucht San Francisco—Hawaii betreft, deze zal nog grootere beteekenis en belang ook voor Java kunnen krijgen. Zou n.l. de eerstkomende vluchten daarheen afdoelend slagen, derwijze, dat ze niet meer als iets bijzonders golden — wat nog niet zeggen wil, dat er een vasten dienst zoude instellen — dan zoude de aansporing tot het ondernemen van vlucht naar de, er op ongeveer gelijken afstand Z.W. van afgelegen Fidji- of Samoa-eilanden en van daar is het een kortere en betrekkelijk korte afstand naar Auckland, Brisbane of de troelabebaaï op Nieuw-Guinea. Van de laatstbedoelde plaats is zoowel Java en Singapore alsook de Philippina vrij gemakkelijk te bereiken en zou aldus zekeren zin de „ketting gesloten” zijn, n.l. als verbinding om de wereld en wel van Java uit langs 2 lijnen naar het W. en langs ééne naar het O.

Het voorbehoud door de woorden: „in zekeren zin” zou echter kunnen vervallen, indien er langzamerhand een vluchtdienst tusschen San Francisco en Manilla tot stand kwam met een totalen vliegtijd van 90 à 100 uren, dat in gemiddeld 4 dagen; alsdan zou er, als met de stoomvaartlijnen het geval is, een wereldomvliegende luchtdienst zijn tot stand gekomen.

Wilt ge in alle opzichten tevreden zijn, koopt dan Uw
GOUD EN ZILVER
 of brengt Uw Reparatiën bij W. K. POULUS
44 WESTEINDE 44 DEN HAAG - TEL. 33622
 het sedert 1885 zoo gunstig bekend staande en vertrouwde adres.
 2de Winkel: BOEKHORSTSTRAAT 101a
Let op het juiste adres

J. ZUIDERWEG
 Nicolaïstraat 37 's-Gravenhage
 ELECTRO-TECHNISCH BUREAU
 Levering en plaatsing van Haarden, Kachels, Fornuizen, enz.
 Aanbevelend J. ZUIDERWEG

ANNO 1674

MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE
VAN DE

STOOMWASSCHERY

BYVOET, ZON
BLOEMENDAAL

TEL. 22016. TEL. 22016.

Voorts zij gewezen op de, naar het schijnt, ernste plannen voor eene verbinding middels lucht- en zeepvaart van Europa hoog noordwaarts in een rechte hoek (dus langs den grooten cirkel den kortsten weg nemende) over de Barentssee met Japan en overig Oost-Azië; aldus stelt men zich voor, om eens in 4 à 5 dagen, eene geregelde verbinding te brengen—Tokio tot stand te kunnen brengen.

De veronderstelling, dat de Directeur-Generaal van den Post-, Telefoon- en Telegraafdienst van Nederland bij de totstandkoming der luchtpostverbinding Amsterdam—Batavia een gewichtig woord te spreken heeft, mag het wel een gunstig tekenen heeten en er als actiefnost bij ingeboekt worden, dat de sinds midden 1925 als zoodanig opgetreden Hoofdamblenaar, n.l. de heer Damme, niet alleen Hoofd-Inspecteur van den Dienst der Staatsspoorwegen in Indië, maar daarna van 1920 tot '22 ook Voorzitter der Indische Staatscommissie voor de Luchtvaart is geweest. Van hem is te goeden grond te verwachten, dat hij zijn veelomvattende medearbeid met de bekende voortvarendheid en bekwaamheid, die men van hem gewoon is, zal willen geven aan de totstandkoming van den Trans-Karachi — van 16 en den Trans-Peking postlijn van 12 dagen voor de onderwerpelijke lijnen.

10 October.

Naschrift.

Op den avond van 16 October maakte ik met de schetsteekening omtrent den stand van het Europeesche luchtverkeer in eene betrouwbare punt kennis en daaruit blijkt tot mijne verbazing dat: 1. er reeds eene vaste lijn bestaat tussen Moskou over Charkow—Rostof aan het Kaspische Meer en vandaar langs niet minder dan twee lijnen, n.l. ten N. en ten Z. langs den Kaukasus naar Bakoe aan de W.kust van het Kaspische Meer en verder tot Teheran en Ispahan in Azië toe.

2. er van het even genoemde Charkow twee lijnen aftakken, n.l. naar Kiew en naar Odessa.

3. dat de reeds in het „Kol. Weekbl.“ van 15 October genoemde voortzettinglijn Moskou—Kazan over Kazan eene dubbele voortzetting heeft, van welke de Z. waarts over Samara met westwaartsche uitzichting over Saratow-Tsaritzin naar Astrakan, de N.kust van het Kaspische Meer tot heden verreweg belangrijkste is. De andere vormt eene lijn naar Peking.

Als men nu nog bedenkt, dat er eerlang, n.l. in 1926, lijnen zullen ingesteld worden van Teheran naar Bagdad en van Ispahan naar Boesjan aan de Perzische Golf, dan beteekent zulks niets anders dan dat men het volgende jaar van Amsterdam naar Moskou naar die Golf zal kunnen vliegen, een afstand van 6 à 6500 K.M. en deze is gelijk aan dien van Boesjir over Karachi-Madras naar Singapore. De lengte der toekomstige luchtlijn naar Boesjir naar Angora is ± 20 pct. korter dan die over Moskou. Maar hoe ook: er komt teekening en vastere lijnen in.

Het vermoeden, dat te Locarno de Duitsche luchtvaart zoude worden besproken, is bevestigd. Spoedig zal men wel kunnen vernemen, dat hare vluchtschuitvloot op geheel gelijken voet met die van de andere landen zal moeten worden behandeld en dat is ook alweer een gunstige stap voor de verzekering van de goede en vruchtbare internationale samenwerking voor de luchtverbinding naar O. en Z.O.-Azië en Australië; dus ook de eiland-eilanden zijn er medegenieters van.

10 October.

Het nieuwe gebouw der afdeling Volkenkunde van het Koloniaal Instituut.

In dezen zomer is het nieuwe gebouw van de afdeling Volkenkunde van het Koninklijk Koloniaal Instituut, onderdeel van het groote gebouw aan de Mauritskade betrokken. Tot nu toe was die afdeling gevestigd in het patriciërshuis, Keizersgracht 690, te Amsterdam, waarin in de laatste jaren zoo menige tentoonstelling van Indonesische kunst is gehouden, doch thans is het volkenkundig bezit van het Koloniaal Instituut overgebracht naar den vleugel van het bouwencomplex van het Koloniaal Instituut, dat voor de studie van de koloniale volkenkunde is bestemd.

Wanneer men aan de Linnaeusstraat de monumentale poort naast het museum binnegaat, bereikt men de met Indische motieven rijk gebeeldhouwde deur, die toegang geeft tot het studiegebouw van de afdeling Volkenkunde. Een marmeren trap in de vestibule voert naar de bel-étage en het trappenhuis van dit indrukwekkende gebouw, waar men aantreft de directeurskamer, de secretarie, de handbibliotheek en de kamers der conservatoren, die alle, met uitzondering van de handbibliotheek, aan de Linnaeusstraat gelegen zijn. Al deze vertrekken hebben veel licht en zullen, wanneer het terrein voor het Volkenkundegebouw in een plantsoen is herschapen, een fraai uitzicht hebben; de afstand van de drukke Linnaeusstraat is voldoende om de rust in dit voor studiedoeleinden bestemde gebouw te waarborgen. In de kamer van een der conservators treft ons een voor dit doel vervaardigde kast, waarin volgens kaartsysteem de beschrijving van de ethnographica (de verzameling telt ongeveer 30.000 stuks) is geregistreerd, volk voor volk en volgens een bepaald indeelingssysteem van het geheele stoffelijke beschavingsbezit der volken van de Nederlandsche koloniën.

In de handboekery, een ruim vertrek, dat uitziet op het Oosterpark en de achterzijde van het gebouw, vinden de aan de afdeling verbonden ambtenaren de litteratuur voor hun studies. Daar treft men dagelijks ook aan een groot aantal studeerenden aan de Amsterdamsche universiteit en van de door de afdeling Volkenkunde gehouden Indologische leergangen, die hier hun kennis komen verrijken en die hier de gedurende de hun gegeven lessen genoemde boeken en kaarten kunnen raadplegen. Het drukke gebruik van deze handboekery wijst er wel op, dat velen deze gelegenheid tot zelfstudie onder voorlichting van het personeel der afdeling aangrijpen.

Gaat men de trap op, dan komt men allereerst bij de collegekamer, waarin de hoogleraren van Eerde en Kleiweg de Zwaan hun colleges geven aan studenten in de sociale geographie, van de handelsfaculteit en voor de middelbare examens in de aardrijkskunde. In deze collegekamer worden door een staf van docenten ook de lessen gegeven aan de leerlingen van de Indologische leergangen, welke tweemaal per jaar gedurende drie maanden worden gehouden. Reeds meer dan 600 leerlingen hebben deze lessen gevolgd. Er zij hier gewezen op het groote nut dezer leergangen, welke voor de koloniën bestemde ambtenaren en particulieren inlichten in tal van Indologische vakken: volkenkunde, aardrijkskunde, Maleisch, economie, staatsinstellingen, voortbrengselen. De tropische gezondheidsleer, die mede aan deze leergangen wordt onderwezen, heeft haar eigen gebouw aan het Oosterpark. In hoofdzaak worden deze leergangen gevolgd door voor de cultures, de instellingen van handel en nijverheid en banken, enz. bestemde personen, doch ook geneesheeren en vele

MELKINRICHTING DER VEREENIGDE — ZUIVELBEREIDERS —

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U
tegen **concurrerende prijs**
prima kwaliteit **Melk** en **Zuivel-**
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch
aan huis bezorgd.

KWEEKERIJ ALPINA WASSENAAR

KWEEKERIJ „ALPINA”

RAAPHORSTLAAN - WASSENAAR

Speciale cultuur van
Alpen- en Rotsplanten

Eerste klas inrichting voor KLEEDING

speciaal naar maat

voor Dames, Heeren en Militairen

BONTWERKEN

Ontvangen de

NIEUWSTE ENGELSCH EN SCHOTSCH STOFFEN

Alleen prima stoffen worden door ons geleverd

Coupe en afwerking gegarandeerd

PRIJZEN BILLIJK

François Valentijnstraat 181

bij de hoek van de Anna v. Buerenstraat

Opgericht 1914

DEN HAAG

Telefoon 71191

303L

Aanbevelend, **P. J. KEMNER**

Laat U
voordeelig installeeren

door

P. B. v. MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5

TELEFOON 12898

BEDDEGOED

Gegarandeerd zuivere vulling

Ruime keuze

KARPETTEN

Boomkwekerij JOH. KRAAYENBRINK SOESTDIJK

Adviezen

Plannen

Begrotingen

Geïllustr. Prijscourant gratis op aanvraag

A. LOTGERING

Tandarts

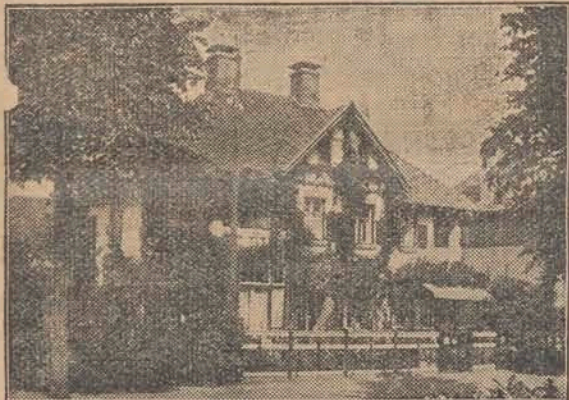
Oudezijkade 72 - Den Haag - Tel. 32305

Spreekuren: 8.30-9 v.m.

10-3 namidd., 7-8 namidd. (behalve Zaterdag)

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
 Goudsbloemlaan 8
 DEN HAAG
 LEERARES PIANO- EN
 ENSEMBLESPEL
 SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

Villa „WELKOM” — Hilversum
 Sumatralaan 15-17 - Telef. 1384

Goed Tehuis voor kinderen met volledig toezicht op studie
 Goed lager-, middelbaar- en hooger onderwijs te Hilversum
 Aanbevelingen zowel uit Indië als uit Holland.
 VRAAG DIE AAN. Zuster C. C. OBENHUIJSEN

WANNEER GIJ
 Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
 Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
 niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
 onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
 maar wilt, ga dan naar
Kleermakerij „UNICUM”
 Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG
 De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.
 Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.
 De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL
 TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG
 Het beste en meest vertrouwd adres voor de In- en Verkoop van postzegels.
 Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen zeer hooge prijzen.
VRAAGT PRIJSCOURANT

anderen, onder wie 62 dames, volgden deze lessen. In een aan de collegekamer grenzende voorberedingskamer is het projectieapparaat opgesteld en hier zijn ook andere hulpmiddelen voor het onderwijs aanwezig. Twee flinke kamers bieden ruimte voor de studie van hen, die uit de koloniën gekomen, aan het Koloniaal Instituut wetenschappelijk werk willen verrichten. Ook studenten, bezig met het samenstellen van een proefschrift, vinden hier studiegelegenheid.

Op deze verdieping is ook gelegen een ruim vertrek voor het houden van vergaderingen en voor de docenten van de leergangen: voorts enkele kamers, waarin de archivariissen der zoogenaamde „kleine Instituten”, welke in nauw verband met het Koloniaal Instituut werkende, elk een bepaald Indisch volk in studie hebben genomen, plaatsvinden. Zoo is een fraaie zaal bestemd voor het Oostkust van Sumatra-Instituut, waarin men de voornaamste literatuur over de economische verhoudingen in dit gewest aantreft. Ook de archivariissen van het Molukken- en het Bataksch-Instituut zijn hier geregeld aanwezig voor het geven van inlichtingen aan allen, die deze behoeven.

Aan de Westzijde van den vleugel met het uitzicht op de oude Oosterbegraafplaats ligt het kabinet van den antropoloog der afdeling, prof. Kleiweg de Zwaan. Langs de wanden zijn hier kasten geplaatst, die een groot aantal schedels laten zien van allerlei volken uit den Indischen Archipel. Allerlei antropologisch en praehistorisch materiaal is hier voor studiedoeleinden aanwezig en wordt geregeld aangevuld met uit Indië ontvangen zendingen.

De begane grond, zoowel als de eerste verdieping van het gebouw correspondeert met de gangen van het museum, dat bij dit studiegebouw aansluit. En zoo is het ook met de tweede verdieping van het studiegebouw, die toegang geeft tot de derde galerij van het museum. Ook deze tweede verdieping heeft tal van kamers voor studiegelegenheid, doch daarin zijn voorloopig ter bewerking neergelegd groote hoeveelheden van de belangrijkste ethnographica. Deze vindt men voorts, zoowel op de derde galerij van het museum als op de zolders daarboven geborgen tot tijd en wijle een deel daarvan in het museum zal worden tentoongesteld, en een ander deel als wetenschappelijke verzameling ter bestudeering blijft.
 (Nwe Rott. Ct.)

De Java-film.

Woensdagmiddag 14 dezer ging in het Asta-theater in den Haag de Java-film, een serie zeer fraaie lichtbeelden van verschillende aard. Het was een gala-vertooning met een feestelijk tintje, georganiseerd door de Directie van genoemde instelling in vereeniging met het Bestuur van „Oost en West.” Het talrijk publiek bestond dan ook voor een goed deel uit leden dezer Vereeniging, aan wie door de Directie van Asta op ruime schaal gastvrijheid was verleend.

„Boeatan”, bereidwillig als steeds, had de entree van het theater toepasselijk versierd met Indische doeken en ornamenten.

Nadat de Directeur van het theater de bijkans volle zaal met een welkomstwoord had toegesproken, waarin hij tevens de beteekenis der Java-film uit opvoedkundig en andere oogpunten, had uiteengezet en de Secretaris van „O. en W.” de heer Van der Brugh, daarna de Directie een woord van hulde en dank had gebracht voor haar ondernemingsgeest aangewend voor zulk een goed doel, ving de eigenijke voorstelling aan met een prachtig filmwerk over het belangwekkende Cambodja, gevolgd door een Indischen dans van Hardjodiringgro met een inleiding over de opvoeding der Javaansche jeugd. Daarna droeg Dr. W. Royaards

voor de bekende idylle Saidja en Adinda en die op de hem eigen, onvolprezen wijze.

Zoowel de Cambodja-film als de dansdemonstratie, prachtig in stijl gehouden, en de voordracht Saidja en Adinda, verwierven luide bijval.

Toen brak het oogenblik aan waarop het naamste nummer, de Java-film, werd vertoond. Het zou een herhaling zijn van hetgeen de bleeds over deze film hebben vermeld indien alsnog in bijzonderheden werd aangegeven wat de bewonderende oogen der toeschouwers vooringing. Genoeg dat de vertooning der Java-film de grootste belangstelling werd gevolgd en dat aanwezigen ten slotte blij gaven van hun waardeering voor hetgeen hun dezen middag geboden in de leerzame, nuttige en belangrijke demonstratie.

Mailreizen.

De Ver. „Oost en West” werkt met de „Nederlandsche Reisvereeniging” (Anna Paulownastraat 48, Den Haag) samen, ten einde aan hen die Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis. Hieronder volgen de programma's der mailreizen der „Ned. Reisvereeniging” in aansluiting met de naar Indië vertrekkende mailboten:

- Via de Ital. meren naar Genua.
- 1e dag. Vertrek van Rotterdam D.P. (2de klasse) naar Brussel. Lunch in Brussel. Bezoek aan de Opéra. Diner en logies te Brussel.
 - 2e dag. Ontbijt. Vertrek naar Bazel. Lunch en diner in den trein. Logies te Bazel.
 - 3e dag. Des morgens om ongeveer 8 uur van Bazel naar Lugano, via Luzern. Aan Lugano ongeveer 10 uur. Diner in den trein of te Lugano; naar het hotel stadsbezoek; diner; logies.
 - 4e dag. Na het ontbijt per tram of per boot naar Lugano. Menaggio naar Bellagio en Cadenabia; bezoek aan villa Carlotta; lunch te Tremezzo, daarna hoteltocht over het Gomomeer naar Como; indien mogelijk nog bezichtiging van de stad. Ongeveer 6 per trein van Chiasso naar Lugano terug; diner; logies.
 - 5e dag. Te Lugano. Des morgens per bergspoor naar Monte s. Salvatore op, en kort verblijf op den berg. Naar Lugano terug voor de lunch. In den namiddag boottochtje naar Gandria, bezoek aan de grotto van vetia. Terug naar Lugano. Verder stadsbezoek, kortaal, stadspark enz.; diner en logies.
 - 6e dag. Des morgens via Luino naar Pallanza. Schone terende boottocht over het Lago-Maggiore. Lunch te Luino. Diner en logies te Pallanza.
 - 7e dag. Des morgens per motorbootje naar Isola Bella en Isola Madre met hunne prachtige tuinen; terug naar Pallanza voor de lunch. In den namiddag wandeling naar de beroemde tuinen der villa's Menaggio en Riffi; diner en logies te Pallanza.
 - 8e dag. Vertrek per Simplon naar Milaan, lunch aldaar. Bezoek Dom, Koninklijk paleis enz. Verder per spoor naar Genua. Diner in den trein en logies te Genua.
 - 9e dag. Na het ontbijt per auto via Nervi en Rapallo naar Portofinokulm, waar de lunch wordt gebruikt. Per auto terug naar Genua. Diner en logies te Genua.
 - 10e dag. Ontbijt Genua. Inscheping.

Via Parijs, Dauphine naar Marseille.

- 1e dag. Rotterdam—Parijs. Vertrek van Rotterdam (2de klasse) des morgens; lunch in den trein; souper; logies te Parijs.
- 2e dag. Oriënteringstocht per auto door de stad van Louvre; Tuileriën; bezoek Hotel des Invalides; van Napoleon; Champ de Mars; Trocadero; Bois de Boulogne; Avenue de la Grande Armée Arc de Triomphe; Graf van den Onbekenden Soldaat; Monceau; Madeleine Kerk; Avenue de l'Opéra; lunch; daarna voortzetting van den tocht; Palais de Justice; Ste. Chapelle; Panthéon, (bezoek) Stadhuis, Boulevard; Place de l'Opéra enz.; souper, logies.
- 3e dag. Des morgens per auto bezoek aan de Notre Dame en Sacré Coeur; dan per auto naar Versailles waar wordt geluncht; vervolgens bezoek aan het Paleis, Groot en Klein Trianon; de tuinen; Oranjerie enz. en dan naar Parijs terug; souper, logies.

Het beste adres
 voor de levering van Koloniale Waren
 en Comestibles is
P. VROLIJK, Haagschestr. 1
 Scheveningen - Telefoon 52159
 THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

Fa. J. J. TAVERNE
 Spekslagerij Vleeschhouwerij
 Fijne Worst- en Vleeschwaren
 Donkersteeg 17 LEIDEN Telefoon 180
 OPGERICHT 1731
 Levert prima kwal. Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch tegen billijken prijs.

Blijvende Haargolving

nu f 1.25 per wikkel

uitgevoerd door den

Nestlé-Specialist OTTO TÄRRE
 Linsestraat 4a DEN HAAG Telefoon 10986

Een dame uit Indië schrijft ons het volgende:

SOLO, 18 Januari 1925.

't Zal U misschien wel aangenaam zijn te vernemen, dat de blijvende Haargolving door U op mij toegepast den 30en Sept. 1924, de ver- en bewondering opwekt van de dames alhier. Niettegenstaande de tropische hitte zit de golf er nog uitstekend in.

Hoogachtend,
 Mej. M. H., POERWOSARI (Java)

dag. Vrije morgen; winkelen; bezoek Grootte Magazijnen; lunch; in den namiddag bezoek aan het Musée Luvy, met prachtige verzamelingen oude kunst, en van de tuinen en Museum van het Luxembourg.
 dag. Des morgens ten c.a. 9 uur van Gare P.L.M. naar Grenoble; lunch in den trein; aan te Grenoble c.a. 8 uur; souper, logies.
 dag. Te Grenoble; stadsbezoek; Kerk N.Dame; St. Laurent; stadhuis en wandeling door de voornaamste straten; lunch; in den namiddag bezoek Jardin des Plantes; Palais van Justitie; Jardin de la Ville; Jardin des Plantes enz.; souper, logies.
 dag. Na het ontbijt te c.a. 9 uur per auto via le Sappey en Col de la Porte naar de Grange Chartraine; bezoek aan het beroemde Klooster; lunch aldaar; ten ongeveer 2 uur per auto door le Désert, Sta Laurent du Pont en la Placette naar Grenoble terug; souper, logies.
 dag. Van Grenoble naar Marseille via Sisteron, lunch in den trein; souper, logies Marseille.
 dag. Ontbijt Marseille. Inscheping.

vat in een houten kist met zilvermontuur en voorzien van het Wapen in hetzelfde metaal.

Algemeene Zendingconferentie. Van 26—28 dezer wordt te Amsterdam de jaarl. Alg. Zendingconferentie gehouden. Het programma vermeldt o.m. voordrachten van: Ds. J. Rauws, Overzicht van de Zending; Ds. T. J. van Oostrom Soede, De Indische kerk en haar zendingswerk; Dr. H. Bervoets, De medische zending.

Benoeming Volksraadslid. De assistent-resident Gonggrijp vervangt den naar Europa vertrekkenden heer Meijer Ranneft als lid van den Volksraad. (Aneta, 13 Oct.)

De onderzeeboot K XI. Den 15en Oct. is Hr. Ms. onderzeeboot K XI, onder bevel van den luit. ter zee 1e kl. G. E. V. L. Beeckman, uit het Nieuwediep vertrokken, ter aanvaarding van de reis naar Ned.-Indië.

De bestuursreorganisatie. Aneta meldt dd. 15 dezer: De reorganisatie van het bestuurscorps op Java, nieuwen stijl, zal 1 Jan. 1927 gereed zijn.

Overeenkomst met de Paketvaart. Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsontwerp, houdende machtiging tot het aangaan van een overeenkomst met de Kon. Paketvaart Maatschappij, te Amsterdam, betreffende het onderhouden van scheepvaartverbindingen in Ned.-Indië, gedurende 1926 tot en met 1930.

P. A. Stroeve †. Te Nijmegen is op den leeftijd van 65 jaar overleden de gep. kapitein der administratie van het Oost-Ind. leger, P. A. Stroeve.

Indische Hoogere Handelsschool. Aneta seint d.d. Bandung 17 Oct.: De heer Kelling alhier heeft het initiatief genomen tot stichting van een Hoogere Handelsschool, zooals die in Nederland bestaan, met een drie-jarigen H.B.S.-onderbouw en een twee-jarigen bovenbouw voor de handelsstudie. De abiturienten kunnen hun studie eventueel voortzetten te Rotterdam of Amsterdam. De school wordt gevestigd te Batavia of Soerabaja.

Financiële verhoudingen. De Directeur van Financiën, de heer Bodenhausen, installeerde een commissie tot regeling van de financiële verhouding van het land en de locale ressorten. Hij wees er op, dat groote moeilijkheden te verwachten zijn, die in wezen weinig minder zullen zijn, dan die in Nederland. Het is niet waarschijnlijk, dat de commissie een alleszins bevredigende oplossing bereikt, voordat een reeks van jaren zijn verlopen. (Aneta, 16 Oct.)

Mr. L. W. C. van den Berg. Den 19en dezer is Mr. L. W. C. van den Berg 80 jaar geworden. Hij bekleedde in Indië aanzienlijke ambten, o.a. adviseur der Regeering voor Arabische Zaken; was daarna hoogleraar bij de (in 1901 opgeheven) Indische Instelling te Delft, later burgemeester dier gemeente en o.a. lid van de Eerste Kamer. Van zijn hand zijn verschillende werken op juridisch gebied, alsmede over den Islam en zijne belijders verschenen.

Universitaire examens. Leiden. Doctoraal ex. Indisch recht, mr. J. Kramer. — Cand. ex. Ind. recht de hr. P. J. Tissing. — Staathuishoudk. cand. ex. Indol. studien de hr. C. de Koning.

Delft. Technische Hoogeschool. Bevorderd tot doctor in de technische wetenschap, na verdediging van een proefschrift, getiteld: „Het Pandanblad als grondstof voor de pandanhoeden-industrie op Java en van stellingen, de heer H. W. Hofstede, scheikundig ingenieur.

Wageningen. Landbouwhoogeschool. Cand. ex. Koloniale boschbouw, de hr. J. F. W. Essenburg.

De pest op Java. In de week van 30 Aug. tot 5 Sept. zijn op Java 266 gevallen van pest gerapporteerd, waarvan in de afdeling Wonosobo 1, Temanggoeng 27, Magelang 10, Jogjakarta 2, Soerakarta 3, Bojolali 56, Klaten 91, Sragen 17, Salatiga 1, Kendal 5, Pekalongan 5, Tegal 15 en Poerbolinggo 33.

Hevige brand te Pontianak. Aneta seint dd. Pontianak 19 Oct.: Een brand vernielde alhier Passar-Tenga geheel en Parit-Baroe gedeeltelijk; 300 huizen zijn vernield, de schade wordt geraamd op anderhalf miljoen gulden en wordt gedeeltelijk door assurantie gedekt, waarvan een deel in Holland; de oorzaak is onbekend.

Een later telegram meldt: De brand is ontstaan ten gevolge van het aftappen van benzine bij een oliekamp. 1700 personen zijn dakloos.

„DE LANDBOUWER”
 79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
 DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit Roomboter, Kaas en fijne Vleeschwaren.
 Geregelde aanvoer verse Geldersche Eieren.
 Thuisbezorging zonder prijsverhooging. **Geén Filialen.**

Haagsch Instituut voor Handelsopleiding

AZALEASTRAAT 51 — 's HAGE

Mondelinge en schriftelijke cursussen
 Boekhouden voor examens en practijk - Staats-huishoudkunde en Statistiek M.O. - Staatsinrichting M.O. - Nederl., Fransche, Duitsche en Engelsche correspondentie
 Methodisch spreken.

UITSLUITEND BEVOEGDE LEERKRACHTEN

POSTZEGELEXPOR

D. W. BRANTSEN

Frankenstraat 41 - Den Haag - Telef. 53529

Zichtzendingen uitsluitend volgens mancolijst.

Verlangt vanaf September a.s. mijn gratis maandel. Offertenblad met vele gelegenheidsaanbiedingen.

Een goed en billijk adres

voor

prima Thee en Koffie

is

Thee- en Koffiehandel
 Noordeinde 105a

's-Gravenhage

Telefoon 12413

Protestantsche Zending in Indië

Men verzoekt ons plaatsing van het volgende: Het werk der Zending in Oost- en West-Indië wordt tegenwoordig haast algemeen gunstig beoordeeld. De man van wetenschap is dankbaar voor het studiemateriaal, hem door de Zending aangeboden; de handelaar ziet de beteekenis van Christelijk milieu voor zijn onderneming; de stander der humaniteit prijst den vooruitgang der beschaving en welvaart door het onderwijs en medische hulp, welke de Zending verstrekt; nog heeft voor de hoofdzaak, de geestelijke van het werk, aanschouwt met vreugde, dat gehoorzaamheid aan den Koning arbeid wordt aan voor de komst van Zijn rijk.

De oude bezwaren worden hoe langer hoe minder gehoord. Het sprookje van de door de Zending zoo wreedelijk verstoorde idyllische rust van natuurmenschen vindt welhaast geen geloof meer. Het politiek gevaar door de berocring van Islam wordt nauwelijks meer te berde gebracht. Ieder weet, dat de Zending bedoelt het leven der Inlanders met ontzag te behandelen, ieder kan weten, dat het Christendom naar zijn nooit onderdrukking, doch waarachtige vrijheid wil, zoowel van de persoonlijkheid als den volksaard.

Ondergeteekenden, allen werkzaam bij het hooger onderwijs, wekken daarom allen, die van de heid van het bovenstaande overtuigd zijn, ten hoogste op om aan de Zending den steun te geven, dien ze zoo zeer noodig heeft. Weldra zal de gelegenheid zijn in de Week van Gebed, Bijblijfing en Offer, welke door de Samenwerkende Corporaties te Oegstgeest is uitgeschreven van 11 tot 17 November a.s.

Wie er met ons overtuigd is, dat het Evangelie de beste is wat wij hebben, zal er gaarne toe mekerken om iets van onze eereschuld tegenover de af te doen.

T. J. Bezemer, prof. dr. J. Boeke, prof. dr. J. Brouwer, prof. dr. H. T. Colenbrander, prof. dr. C. Kielstra, prof. dr. J. H. F. Kohlbrugge, prof. dr. A. W. Nieuwenhuis, prof. dr. N. H. Swelthuis, prof. mr. C. van Vollenhoven, c.s.

Van Week tot Week.

Di. 13 — Ma. 19 October.

Blijfschap aan H. M. de Koningin. Ter gelegenheid van haar 25-jarig huwelijk zullen de officieren van het Ned.-Ind. Leger Hare Majesteit een huldeblijfschap aanbieden. Het bestaat uit een album in goud, waarin iederen omslag, inhoudende een 40-tal foto's (met beschrijvingen) van het Indische leger zooals het momenteel is, zoomede sommige bijzonderheden uit de buitengewonen (olifantentransport, vliegtuigtransport in Borneo, enz.); het geheel ge-

F. VAN DER FEEN, Apotheker
 Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 50040

Innen- en Buiteni. Verpakte Geneesmiddelen verkrijgbaar

MAISON
DROUOT
 Fred. Hendrikl. 85
 Telefoon 52379
 DEN HAAG

Woning- Inrichting

Beleefd nodigen wij U uit tot een bezoek aan onze Magazijnen en Modelkamers

DAMES-

HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT

Heilgymnastiek — Massage
 Diverse methoden van geneeskrachtige baden
 Voorkoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie

HUIZE „ILEX” (bij de —) RIJSWIJK

Spreekuren van 1—2 of volgens afspraak

Directie: HAGE

Telefoon RIJSWIJK 156

Maison H. SIMONS

's-Gravenhage.

MANTELHUIS

HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West”

JAPONNENHUIS

NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie

Voordeelige prijzen!

Haarlem en Omstreken.

Fa Th. A. KLINKHAMER
APOTHEKER

KONINGINNEWEG 69, hoek Jordansstraat - HAARLEM
TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen
Verbandstoffen, Specialité's

Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)

Zeer spoedige bezorging

VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

Bloemenmagazijn
„ANNIE WIGMAN”
Moderne Bloemwerken

Tel. 11290
Grote Houtstr. 195
Grote Houtstr. 185
Haarlem

Heemstede wonen

(lage belasting)

Vraagt Woninggids aan:

HEEMSTEDE'S WONINGBUREAU
Corns. L. KWAK

Makelaar

Kantoor: **HEEMSTEEDSCHE DREEF. Tel. 28236**
Tramhalte Blauwe Brug.

Bouwterreinen
Villa's - Heerenhuizen

Koopers of Huurders geen kosten.

AUG. OEDKES
FOTOGRAF
PRINS MAURITSL 9^a
KONINKRIJK LYCEUM
OVERVEEN

HET IS VAN BELANG

bij het aanschaffen van een kledingstuk zeker te kunnen zijn, dat men de volle waarde voor zijn geld ontvangt.

Wij staan borg voor de **prima kwaliteit** en **onberispelijken Rasvorm** voor ieder figuur onzer **1ste klas Engelsche Gemaakte Heerenkleding**

DE RECOMMANDATIE BEWIJST HET

*Het Londen
Kondershuide*

Plein 35 vo de Tempeliersstr. HAARLEM
TELEFOON 1265

Even goedkoop als confectie doch gelijkstaand aan beter maatwerk

The Perfection of Ready to wear clothing.

Geen Filialen te Den Haag

Official **Ford** Dealer
THE UNIVERSAL CAR

Reinkenstraat 1 K **Garage „HAMIN”** Den Haag, Tel. 34215
Service - Automobielen-Onderdeelen

Kunst, Kunstnijverheid, en Huisvlijt.

Wat de Indonesische Kunst behoeft van Nederland.

Mede naar aanleiding van het artikel van M. J. Lusink: „Een Indisch Huis te 's-Gravenhage”, in *Het Koloniaal Weekblad* van 8 dezer, dat zeker geen dood-zwijgen verdient, willen wij hier bovenstaand vraagstuk nog eens behandelen, ook in de hoop, dat onze meening instemming of tegenspraak moge uitlokken. „Qui se tuit, consent” is een Fransch spreekwoord, dat in ons guur kille, hoogstens lauwe Holland, — waar men veelal op „verstandige” en „voorzichtige” ingetogenheid en eenzelvigheid zoo prat gaat! — niet van kracht is, wat door de gevolgen, of liever gezegd door de gevolgsloosheid, van dat „zwijgen in alle talen” maar al te dikwijls wordt aangetoond.

Reeds meermalen — haast tot vervelens toe, terwijl toch een ander Fransch spreekwoord terecht zegt: „tout genre est bon, sauf le genre ennuyeux” — is hier betuigd, dat de onderscheiden kunstuitingen der Indonesiërs, zoowel van Java als van alle andere eilanden van den Indischen Archipel, veel, véél meer belangstellende kennis en — als vanzelfsprekend gevolg daarvan — veel, véél meer hartelijk-gevoelde waardeering van de Nederlanders, zoowel in Indië als in Holland, verdienen en noodig hebben, dan hun thans, na onze meer dan driehonderdjarige aanraking, betoond wordt.

Zoals den lezers van *Het Koloniaal Weekblad* bekend is, heeft *Boeatan*, nu gedurende bijna 25 jaren lang, getracht — misschien niet heeltemaal zonder succes — hierin eenige verandering ten goede te brengen en stellig zou de verwezenlijking van het denkbeeld: „alle Indische Vereenigingen te 's-Gravenhage in één, daartoe geschikt gebouw te huisvesten”, *Boeatan's* doel, door samenwerking op velerlei gebied, kunnen bevorderen.

Hoeveel beter de forsche batiks en breed-opgevatte ikat-weefsels uitkomen in een ruime, grootsche omgeving, dan in de Toonkamers Heulstraat 19, van zeer bescheiden afmeting, bewijst thans weer de door *Boeatan* versierde hall van het Asta-theater tijdens de Java-film. Hoe prachtig doen daar die Soemba-slimoets over de leuning van de ingangstrap, die Balische goudweefsels tegen den achterwand, de groote koperen tempelongs als bloemvazen en de sierlijke Palembang-sche hanglamp, als middelpunt!

Met de bewondering hiervan, rijst dadelijk de verzuchting: Ware *Boeatan* maar beter behuisd.

Bij de in bovengenoemd artikel voorgestelde combinatie zou dit bereikbaar zijn; financieel vooral, doordat o.a. de Ondernemersraad en de groote cultuurmaatschappijen in hetzelfde gebouw hunne kantoren zouden opslaan.

Maar zou *Boeatan* daardoor niet haar idiëel karakter inboeten?

Het is *Boeatan* toch meer om geestelijk dan om geldelijk gewin te doen!

Wat den stand van het gebouw betreft, zullen de meeningen ook zeer uiteenloopen. Het centrum der stad is ontegenzeggelijk het Plein, rondom dat middelpunt, tusschen Prinsenstraat en Prinsessegracht, waar ook de hotels en theaters zich bevinden, gaat het groote verkeer, ook der vreemdelingen.

*Velen zullen met den heer M. J. Lusink van meening verschillen, waar deze betreffende *Boeatan* o.m. schrijft:

„Eenzoo lijkt mij de lokaliteit van de vereeniging „Boeatan” niet gelukkig gekozen en de inrichting weinig aantrekkelijk. De étalage — al mogen er nu en dan mooie stukken staan — trekt niet en de tearoom is somber en gedrukt in een sfeer, die zoo weinig herinnert aan het „Land der Zonne, Land der Kleuren”, waarvoor die gelegenheid toch zeker wel als reclame zal zijn bedoeld? Als daar wat meer licht en kleur was, zoals in de mondaine restaurants, dan zou men veel meer geneigd zijn, er eens in te loopen en de rijke vreemdelingen zouden menig batik-doekje of Boeddha-beeldje als souvenir naar huis mede nemen.”

De meer of mindere aantrekkelijkheid der inrichting is natuurlijk een kwestie van persoonlijke smaak: *il n'y a pas à discuter les goûts!* Eenzoo of de étalage al dan niet trekt.

Een feit is, dat bijna alle voorbijgangers blijven stilstaan om er naar te kijken, dat vele vreemdelingen er op af komen en dat zelfs H. M. de Koningin er wel eens een keuze uit doet. De tea-room, vroeger in de achterzaal, was toen vrij somber en gedrukt, doch ziet

er nu, in de 'hoogere, lichtere voorzaal met warmkleurige doeken behangen, fleurig en aardlijk uit, wat door den overgrootten toeloop, voor tegen den gezelligen lunchtijd, duidelijk bevestigd wordt.

En toch zou *Boeatan's* doel ten eerste bevorderd worden door een ruimere, meer typische huisvesting, waarin alles nog meer tot zijn recht kon komen met een localiteit tot opstelling van een gamelan compleet wajangstel, enz. De middelen daartoe zou *Boeatan* echter liefst moeten toevloeden uit waardeering, uit zuivere liefde en toewijding voor Indonesische kunst.

Wie weet of 't zoover nog niet eens komt.....

Dezer dagen gewerd ons, als algemeen bestuurslid der „Zuid-Hollandsche Vereeniging tot bevordering van kunstnijverheid en volkskunst”, het onlangs in deze instelling uitgegeven propagandageschriftje, waarin veel ons herinnert aan het gelijksoortige streven *Boeatan* betreffende de Indonesische kunstnijverheid, welke grootendeels volkskunst is. Zoo lezen wij o.m.

„Heel kort gezegd propageert onze vereeniging *schoone* gebruiksvoorwerpen. 1) Is er nog een reden bestaan voor het *schoone* gebruiksvoorwerp? Wij worden hierop bevestigend, zonder aarzeling, op wij dit kunnen doen op zuiver zakelijke gronden, zijn ontwikkeld in Dr. Berlage's „Inleiding tot de kennis van de ontwikkeling der toegepaste kunst.” toont hierin aan, dat men aan een voorwerp een *de*, een economische waarde, onthoudt, als schoonheid aan het voorwerp onthoudt, of zooals op andere wijze deze gedachte kernachtig uitdrukt, „schoonheidsderving betekent winstderving”. „En die schoonheid”, zoo vervolgt hij, „is niet ironisch valse schoonheid bedoeld, noch de kostbare schijnheid, of de schoonheid der mode, maar wel de werkelijke schoonheid, de schoonheid door waarachtigen kunstenaar gemaakt.

„Dit wil dus zeggen, dat door de werkeloosheid kunstenaars er een materieel verlies wordt geleden, waarvoor zij, die deze werkeloosheid veroorzaakt, maatschappij zelve, verantwoordelijk is. Dit beteekent diezelfde maatschappij in haar eerenplicht schiet. Hoeveel te meer dan niet in een tijd van economische crisis, zoals we thans beleven.”

Is dit niet precies zoo van toepassing op Indië? En zou ook het volgende niet wenschelijk zijn Indië?

„Dat de vereeniging bij hare propaganda het heids- en kunstnijverheidsonderwijs kan betrekken een gelukkige omstandigheid, welke te danken is de groote ontwikkeling, welke dit onderwijs in de laatste tijd in Nederland, dank zij ook de beleidsleiding van Regeeringswege, heeft doorgemaakt. 2) Het al de jongeren omvat, die eens aan de tot standbrenging van het verrijnde zoowel als het meest daagsche gebruiksvoorwerp en aan het uiterlijk zien van straat, huis en kleding hebben mede te maken, kan een betrekking tusschen onze vereeniging dit onderwijs niet hoog genoeg worden aangestemd. Naast het nijverheidsonderwijs zal het eigenlijke kunstnijverheidsonderwijs, dat op hooger plan dan het eerste is gesteld, van eene vereeniging als de onze steun door opdrachten of bijdragen kunnen gebruiken. Zulk een steun zal de vereeniging ook kunnen worden aan de kunstenaars zelve, eveneens door opdrachten, maar ook door verkoopstoonstellingen, waarvoor zij de medewerking der kunstenaarsvereenigingen zal hebben in te roepen.”

Dit zelfde stelt immers ook *Boeatan* zich ten doel. Kunstenaarsvereenigingen zijn er in den laatsten tijd op Java, zoowel in de Vorstenlanden als elders, gericht door en onder de inboorlingen van verschillenden rang en stand, o.a. tot bevordering der weef- en batik-kunst. Dat deze op velerlei wijze vanuit Nederland waardeering en aanmoediging ondervinden, is wat de Indonesische kunst behoeft, wat tegelijkertijd ons Westelingen op artistiek geestelijk gebied ten goede kan komen.

1) De Indische Kunstnijverheid-artikelen zijn immers veelal voorwerpen.
2) In Indië bestaat nog altijd geen Kunstnijverheid-school, hoe die ook reeds in die richting plannen zijn gemaakt!

Het beste adres voor prima kwaliteit
HEEREN- en DAMES-SCHOEISEL
NAAR MAAT tegen zeer voordeelige prijzen is
JOHAN HEUTS - 's-GRAVENHAGE
: GROOT HERTOGINNELAAN 260 :
Concurreert met de beste huizen uit het Buitenland
TEVENS PRIMA REPARATIE-INRICHTING

Dansinstituut J. HOVERS
Goudenregenstraat 170 's-Gravenhage
De moderne dansen in 6 lessen
Spreekuur dagelijks van 8-10 uur n.m.

Schoen-Magazijn PAANAKKER

Alléén ZOUTMANSTRAAT 43 - Den Haag

TELEFOON 30869

Ontvangen nieuwe collectie Winterwerk

Overzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Sumatra in het publieke licht.

Deli Crt. (17 Sept.) constateert als eerste gevolg het bezoek van den Landvoogd aan de Oostkust Sumatra, dat daardoor Sumatra en in het bijzonder het gewest ter Oostkust, in het volle licht der publieke aandacht is geplaatst. De plaatselijke periodieken onderscheiden, ruimden een groote plaats aan dit bezoek in. Van groter betekenis is, dat een weekblad als „De Indische Post” en „De Locomotief” in hun Overzee-editie, aan Deli en aan het geheele eiland Sumatra bijzonder veel aandacht gewijd hebben. „De Indische Post” publiceert een litterair zeer aantrekkelijk Sumatranummer, waarvoor het de medewerking verkreeg van verschillende autoriteiten en deskundigen. Zoo als deze uitgave tot een geheel dat de lezing overhaalt is en dat stellig in wijden kring belangstelling wekken voor Sumatra.

„De Molukken 't verleden, Java het heden, Sumatra de toekomst!” Dat rijmpje heeft nog steeds zijn betekenis behouden en tot zekere hoogte is die voorspelling reeds in een stadium van vervulling gekomen. Het blijkt reeds, dat juist door de reis van den Landvoogd naar dit, het meest ontwikkelde deel van Sumatra, de volle aandacht op dit eiland en zijn ontwikkelingsmogelijkheden is gevestigd. Aan de Besturen van de Gewesten en aan de Regeering van Ned.-Indië — besluit de *D. C.* — om door een krachtige en voortdurende politiek die ontwikkeling in de hand te nemen en tegemoet te treden. Wat daarvoor in het bijzonder noodig is, heeft de „*D. C.*” reeds meermalen gezegd. De vruchten daarvan zullen het werk zegenen.

Bezoek van den G.-G. aan Sumatra's Oostkust.

Deli Crt. (8 t/m. 17 Sept.) geeft een verslag van het bezoek van den Gouverneur-Generaal met zijn gezin aan Sumatra's Oostkust.

De auto werd o.a. de Hoogvlakte en het Tobameer bezocht. Een schitterende tocht; het natuurschoon trof de reizigers, die van Java kwamen, in het bijzonder.

Siantar zong het gemengde koor eenige liederen. De vrouwen stonden de Bataksche meisjes, er achter de vrouwen, in hun adatcostuum. Een interessante kerstige groep. Er is uitstekend gezongen; de zangeres *Gilanggang*, had met z'n zwaard de maat gehouden. Het koor goed in zijn macht. Eerst klonk het orgel in het Maleisch, daarna een gelegenheidslied van den goeroe, waarvan de eerste regels luid-

voor de uitbreiding van de theecultuur in aanmerking komen. Het is daarom een verheugend feit, dat zoo wel de vorige als de tegenwoordige Gouverneur van het Gewest stappen gedaan hebben om door de uitgifte van nog onbebouwde terreinen het met thee beplante areaal te vergroeten. Toch zal het blijken, dat nog andere deelen van Sumatra ernstig voor de theecultuur in aanmerking zullen komen, speciaal de bovenlanden van Benkoelen. Echter zal ook hier het areaal, voor deze cultuur geschikt, niet van zeer grooten omvang zijn. Ook wat Ceylon en Britsch-Indië betreft, schijnen de kansen voor groote uitbreiding der theecultuur niet gunstig, waardoor vermoedelijk het prijsniveau voor dit artikel in de naaste toekomst ten gunste der producenten zal blijven. Zoo is dan Sumatra's Oostkust uitgegroeid tot één, men zou bijna zeggen, volmaakt cultuurgebied, ten zegen van honderdduizenden.

Na een energieken rit door de rubber van Asahan, arriveerde de Landvoogd met gevolg te Kisaran, waar Z. Exc. werd ontvangen door den heer *Coomb*, wvd. hoofdadministrateur der H. A. P. M. Bezichtigd werden de bekende *sprayed rubber-fabrieken te Boenoet*. In hooge torens wordt de vloeibare latex, kunstmatig vloeibaar gehouden door toevoeging van chemicaliën, over een verhitte, sneldraaiende schijf gespoten, waarbij het in de latex aanwezige water als het ware plotseling verdampt en de vaste stof van de rubber coaguleert tot een sneeuw witte vlokkenmassa, die door eigen zwaarte naar beneden valt en zich op den bodem van den toren opstapelt, vanwaar ze wordt weggehaald om in de persen tot balen te worden gevormd, die naar Amerika worden gezonden en in de fabrieken van de United States Rubber Co. tot banden en andere rubber-artikelen verwerkt worden. Slechts een deel van de thans 17 miljoen pond bedragende productie der eigen ondernemingen gaat in den vorm van latex naar Amerika, in het bijzonder om gebruikt te worden voor het impregneren der lange katoenvezels, die bij de vervaardiging van cord banden worden gebruikt. De productie der *sprayed rubber* is in korten tijd buitengewoon toegenomen. Begon men met een enkelen toren, thans staan er vijf. Niet alleen de eigen oogst wordt verwerkt, maar van links en rechts wordt de latex uit het Gewest naar Boenoet gevoerd om daar verwerkt te worden. Daarom hoopt de H. A. P. M. op een snelle uitbreiding van het spoorwegnet Zuidwaarts, aan den overkant van de Asahanrivier, om vandaar de latex naar hare fabrieken te kunnen brengen.

Een Duitscher over Indië.

De *Java-Bode* (11 Sept.) noemt hetgeen de „*Maasbode*” vertaalde uit de artikelen van den heer *Richard Katz*, reis-correspondent van de „*Vossische Zeitung*”, gevaarlijken onzin. Er zijn grenzen, die door den fantaseerenden journalist niet overschreden mogen worden. De heer *Katz* is daar, met zijne op niets berustende verdachtmakingen aan het adres van den Britschen buurman, verre overheen gegaan. De „*N. Soer. Crt.*” vindt in deze artikelen aanleiding tot een beroep op den Duitschen Consul-Generaal te Batavia. Gaarne sluit de *Java-Bode* zich daarbij aan. Het zal den consul, den heer *Weber*, die den journalist *Katz* zijne informaties en nog introducties bovendien, heeft aangeboden, stellig in hooge mate onaangenaam zijn, dat deze publicatie geschied is in de groote Europeesche pers. Waar de Duitschers in Indië — zoo besluit de *J. B.* — zoozeer prijs stellen op een zakelijke en juiste publieke beoordeeling omtrent de aangelegenheden van hun Vaderland, daar mogen wij, Ned.-Indische burgers, toch stellig reciprociteit van dien billijken eisch vragen! Al zijn wij, Nederlanders, hier volgens dezen buitenlander dan óók maar...gast!

Van de Bandoengsche hoogvlakte.

Uit een onderhoud, dat het *Soer. Hbl.* (7 Sept.) had met den resident van Midden-Preanger en met den regent van Bandoeng, bleek hoe schitterend de Landbouw-voorzichten in het Gewest zijn. In de laatste 30 jaren heeft de bevolking zich ongeveer verdubbeld, terwijl de beschikbare sawah-oppervlakte vrijwel dezelfde is gebleven. Het departement van Landbouw is daarom sinds eenigen tijd bezig door landbouwkundig onderwijs en voorbeeld de bevolking in staat te stellen uit denzelfden beschikbaren grond een ongeveer dubbele opbrengst te halen. Hetgeen volkomen is geslaagd.

Ook in den Preanger schuilen onder de bevolking talrijke communisten, die agitatie onder de eenvoudigen van geest verwekken. De regent van Bandoeng heeft in de residentie Midden-Preanger aan dit niet geheel ongevaarlijke spelletje voorloopig een einde gemaakt. Deze bij de bevolking zoo gezlene Inlandsche

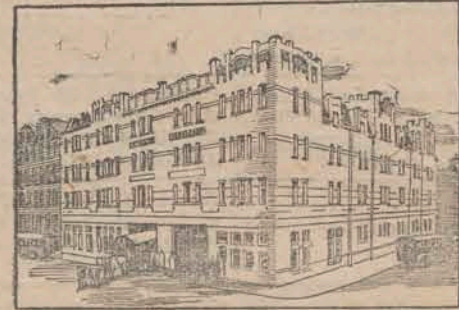
KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ.

DE GRUIJTER & Co.

DEN HAAG

AMSTERDAM

:: ARNHEM

Bergplaatsen voor inboedels

:: Bewaring bagage ::

voor repatrieerenden

OVERZEE-TRANSPORTEN

CIVIELE EN MILITAIRE

INDISCHE
UITRUSTINGEN

Witte Pakken f 9.50

en hooger

HET UITRUSTINGENHUIS

DEVENTER TEL. 400

Geïllustreerde Catalogus
op aanvraag
zonder eenige verplichting

N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING

voorheen

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168

TELEFOON 31791

'S-GRAVENHAGE

Drogisterij FA. DE BOER

G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth.-Ass.

Paulus Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893

Drogerijen - Chemicaliën
Verbandstoffen. - Verplegings-Artikelen
Binnen- en Buitenlandsche Specialit'e's
Minerale- en Medicinale Wateren

TOILET-ARTIKELEN

Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten

SCHOONMAAKARTIKELEN

BORSTELWERK ETC.

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.

MINERALE WATEREN

Binnen- en Buitenlandsche
Verpakte Geneesmiddelen

Haagsche Steenkolen M^{ij} v/h J. KEMPS

HOFLEVERANCIER

Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSINGEL 170 - Telef. No. 72180.

Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.

PRIJSCOURANT OP AANVRAGE.

HOTEL-RUBRIEK

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str.k. en w.w. opde logeerk.	PENSION „QUIST“ Stadhoudersplein 17-19 Tel. 51523
Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & V. D. LUUR	BESCHIKBAAR.
Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen.	Pension E. M. Blewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Don- derdag en Zaterdag.
BESCHIKBAAR.	Zuster E. KREEFT, Laan v. Meerdervoort 545, Den Haag. Vrije Etage dispon. bev. 4 Kamers en Keuken.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER Parklaan 69 HAARLEM	BESCHIKBAAR.
--	--------------

Ringers Cacao

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam Alkmaar

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEESCH
ROASTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
Wordt ook thuis bezorgd.

BEKENDMAKING

Hiermede maak ik U bekend, dat ik heb geopend een 1ste klas inrichting voor uitzending van diners
Levering van extra Diners aan huis

Diners bestaande uit:

LUNCH f 0.80	DINERS f 1.00	DINERS f 1.10	DINERS f 1.20	DINERS f 1.75
Vleesch Groente Aardappelen en Compote	Soep Vleesch Groente Aardappelen of Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen en Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen Compote en Dessert	Voorgerecht Soep Vleesch Groente Aardappelen Visch of wild Compote en Dessert

Van 12-2 en van 5-8 uur

CROQUETTES f 0.15 VLEESCH PASTEITJES f 0.20

Aanbevelend, MAISON DE HELD
KON. WILHELMINALAAN 432 - VOORBURG - TEL. V. 000

Rusthuis „Yardin Millord“

Stadhoudersplein 13 's-Gravenhage

Kamers beschikbaar

voor Rustbehoevenden en Herstellenden

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 181

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Intero. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

C. J. L. VERMEULEN'S

ONVERANDERLIJKE VERGROOTINGEN

1e KLAS WERK :: :: ZEER LAGE PRIJZEN

TOUSSAINTKADE 20, DEN HAAG

VERZENDING NAAR OOST- EN WEST-INDIË

hoofdamtenaar met zijn, onder haar zoo verreikenden invloed, is in verscheidene desa's geweest. Hij sprak het verzamelde volk op de juiste wijze toe, maande het tot rust en kalmte en gaf het den ernstigen raad om met hun klachten en bezwaren rechtstreeks tot hun hoofden te komen. Aldus herstelde hij het zoo noodige contact tusschen regent en bevolking. Deze wóét nu dat er te Bandoeng nog een regent zetelt, die de vader is van de bevolking, tot wien zij zich zoo noodig kan wenden. Het zal niet bij dit ééne bezoek blijven.

In een persoverzicht doet het „A. I. D. de Pr. Bode“ (Deli Crt. 18 Sept.) duidelijk uitkomen hoe de destructieve communistische, Mafische pers tegenwoordig durft op te treden. De aandacht wordt gevestigd op de publicatie over den regent van Bandoeng, waarin elk woord een grove belediging is. De Deli Crt. hoopt met het „A. I. D.“ dat deze zaak thans eens ernstig zal worden besproken op het parket. Want week-in-week-uit gaat de bovenstaande campagne tegen den regent voort, dank zij de eigenaardige spitsvondigheden, die al zooveel ellende over Indië hebben gebracht.

Ons Volkscredietwezen. De praktijk van den woeker.

De Java-Bode (15 Sept.) bespreekt het jongste jaarverslag van het volkscredietwezen en o.a. de kwestie: *voldoet het V. C. W. aan den eisch van het verliezen van crediet op gemakkelijke voorwaarden?* Het is op dit punt, dat juist in de laatste maanden nogal eens critiek wordt uitgeoefend op de instelling. Uit den ontwikkelingsgang blijkt dat de instelling bezig is zich te ontwikkelen van een: „bescheiden en eenvoudig van opzet en omvang“, tot een goed geoutilleerd lichaam, centraal bestuurd en steeds in breedte en diepte uitgroeiend. Waren de afdelingsbanken oorspronkelijk plaatselijke, gemoedelijke geldschieters, waar de Inlander zonder veel soesah terecht kon voor zijn crediet-behoefte, tegenwoordig gaat het lang zoo eenvoudig niet meer. Zeker, door de getroffen maatregelen loopt de bank bijna geen risico meer en behoeven er veel minder dubieuze debiteuren te worden afgeschreven. Voor kleine leningen reeds wordt een credietverband gevorderd, de loerah, de ass-wedana en andere ambtenaren komen er aan te pas om na te gaan of de credietnemer goed is voor het geld, enz.; is de debiteur lastig, dan heeft men den landraad als stok achter de deur. Dat zijn natuurlijk allemaal zeer gemotiveerde maatregelen, maar is de vrees denkbeeldig, dat de Inlander liever naar den desa-woekeraar loopt dan naar het Volkscredietwezen? Op deze, den tegenwoordigen toestand dominerende kwestie heeft de J. B. willen wijzen. De strijd is nog lang niet uitgestreden en de Regeering wensch in deze précaire zaak — terecht — niet dwingend in te grijpen, daar het doel dan zoo licht voorbijgeschoten wordt en wij, bij de grootst mogelijke technische volmaaktheid en financieele zekerheid voor het Gouvernement, krijgen wat de „Indische Post“ kort geleden niet onaardig noemde een *Volkscrediet-schijn*, in plaats van een *Volkscredietwezen*. De J. B. heeft den indruk, dat de desa-economist uit het sobere, maar niettemin zeer lezenswaardige en goed gestyleerde verslag waardevolle gegevens zal weten te halen ten aanzien van de volkswelvaart en wat daarmede verband houdt.

De Locomotief (7 Sept.) ontleent aan het „Blaadje voor het Volkscredietwezen“ (van 15 Aug.) voorbeelden van de praktijk van den woeker, waaruit voldoende blijkt, hoe de „bloedzuigers“ werken. Volgens den schrijver — den heer Oetarjo — wordt de woeker in Tegal, Brebes en Pemalang uitgeoefend voornamelijk door Arabieren, terwijl ook Chinezen en Javanen zich, zij het ook in mindere mate, met dat lucratieve, doch minder edele bedrijf bezighouden. Voor de vestiging van het Javaansche advocatenkantoor (1925), waarvan mr. Besar aan het hoofd staat, bestond het algemeen gebruik, dat leningen van beneden de f 100.— slechts in het notitieboekje van den geldschieter werden opgeteekend, terwijl voor bedragen van boven de f 100.— een gezegeld schuldbewijs werd gepasseerd. Daar het den geldschieters bekend was, dat verscheidene der op dergelijke wijze aangegane leningen door tusschenkomst van genoemd advocatenkantoor vernietigd werden, leenen de Arabieren thans alleen tegen afgifte van een accept geld uit; immers voor een aldus aangegane schuld is tegenbewijs niet mogelijk.

Ook 't Soer Hbl. (8 Sept.) bespreekt den Woeker, aan de hand van het „Blaadje“. De situatie op Madoera is al veel gunstiger; het volk aldaar heeft eenigen economischen zin. De instelling van het Volkscredietwezen heeft het kwaad veel afbreuk gedaan. De gunstige invloed van sinds 2 jaren werkende desabanken zijn

GEBR. v. EGMOND

Waaltdorperlaan 22 Telef. 71639

DEN HAAG

Aanleg en onderhoud van Tuinen
Levering van alle soorten planten

Vraagt gratis prijsopgaaf

thans reeds zeer wel merkbaar. Het Soer. Hbl. een goed werkend volkscrediet van groote betekenis voor de economische ontwikkeling van het volk. Het blad doet tevens uitkomen dat in de psychologie dit Oostersche volk immer de behoefte zal blijven naar ander, niet-economisch crediet, en daar credietbank onmogelijk den Arabier, Tjina-mil of hadji-geldschieter kunnen verdringen.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

1 Sjawal 1343 (24 April 1925).

II (Slot).

Het onderwerp der Inlandsche beweging naar redactie niet onopgemerkt voorbijgaan, waar die van zooveel belang is voor de ontwikkeling van Indië, terwijl hierbij de opmerking wordt gemaakt men zich niet behoeft te verbazen over het feit, sedert het binnenhalen der communistische leeringen, deze zulk een groote rol hebben gespeeld die beweging.

Hoe energiek en streng die roode actie zich ooplooipte, de daardoor uitgelokte tegen-actie was min-gering of zwak te noemen.

Het is niet alleen op Java dat de Sarikat Hedjo Pamitran en andere verenigingen ontstonden, duidelijk de bewijzen gaven, dat ook een groot van de bevolking in het geheel niet is ingenomen de roode actie.

Toch is de redactie niet geheel en al gerust ten zien van de gevolgen der tegenactie, wanneer die in goede banen wordt geleid en in botsing komt de tegenpartijen van eigen landgenooten.

Er bestaat natuurlijk geen bezwaar tegen dat rikat Hedjo zich aangetrokken gevoelt tot de leden van den Economischen Bond, mits zij daarbij opga, doch, zegt de redactie, als men in aanmerking neemt onder welke omstandigheden de Sarikat-vereniging ontstond, dan zal haar geschrijf vergeefs zijn en kan zij alleen de hoop uitspreken de leden der vereniging geleidelijk tot nadenken len komen.

Tot slot van het overzicht wil de redactie nog ding maken van de viering van de Hari Raya die, met betrekking tot het tijdstip van opening, aanleiding geeft tot een vrij ernstig meeningsverschil tusschen de Mohamedaansche geloofsgenooten.

De redactie kan zich in haar blad, ten aanzien dat geschil, niet partij stellen, doch wil alleen dat, wanneer die verwikkelingen elk jaar worden haald, zij niemand tevreden stellen.

Ter hoofdplaats Padang (Westkust van Sumatra) zijn de bestaande tegenstellingen, waarin „jong“ „oud“ tegen elkander in het harnas treden, zeer duidelijk waarneembaar en vinden de beide partijen dedigers in de bladen „Boeka Mata“ en de „Warta dia“.

Die strijd is nu al eenigen tijd aan den gang en nog niet tot eenige overeenstemming geleid, hetge betreuren is, omdat men zich niet altijd weet te heerschen en, door het gebruik van investieven, zaak waarom het gaat, op een zijweg brengt.

Deze bekendstelling heeft geenszins de bedoeling zaad van den haat uit te strooien, doch wel den rechten wensch uit te spreken, dat de partijen zich het onderwerp zullen houden en willen bedenken een nieuwblad bestaat in het belang van het algemeen en niet in het belang van de leiders van eene groep.

De-redactie hoopt, dat het nieuwe jaar ten deze veranderingen ten goede zal brengen.

Terugziende op het afgelopen jaar kan men stellen dat het goeds en kwaads heeft gebracht.

Moge het komende jaar vele verbeteringen brengen voor de vele misdeelden en hun levensbestaan verbeten.

Achtergelaten goederen in de wagons van de Staatsspoorwegen.

Het is aan geen twijfel onderhevig, zoo schrijft in de „Perniagaan“ van 29 April 1925, of iedere spoorger laat, bij het verlaten der treinen van de spoorwegen, wel eens een of ander stuk goed achter.

Deze goederen kan men terugontvangen, want binnen den tijd van 6 maanden daartoe het wordt gedaan, terwijl in de nieuwsbladen eene voorkomt van de achtergelaten goederen, die in pakhuis van de Staatsspoorwegen ter hoofdplaats doeng worden bewaard.

FRANS WALLAT

BONTWERKER

ATELIERS VOOR FIJNE PELTERIJEN

KETTINGSTRAAT 2A TELEFOON 10219

'S-GRAVENHAGE

WANNEER

U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning Stoffeeren en Meubileren door

H. FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

F. C. DE BRUIJN
 Banckertstraat 43 DEN HAAG Tel. 34088
 Comestibles, Vleeschwaren
 Koloniale Waren
 Indische Ingrediënten
 Bezorging door de geheele stad

Voor de Inlandsche reizigers, die ver van Bandoeng de kampongs wonen, is de verre afstand voor het halen der goederen een groot bezwaar. Ook weten zij niet of de goederen gestolen dan wel verkocht zijn. Thans weet men evenwel, dat, wanneer de achterste artikelen na 6 maanden niet zijn afgehaald, worden verkocht en de gelden ter beschikking van het beheer der Staatsspoorwegen. Maarne zou men zien dat die gelden werden besteed aan nuttige instellingen, als het Ooglijdersinstituut „Wilhelmina” te Bandoeng of tot versterking van de kas van het „Blindeninstituut”. De schrijver hoopt dat de Staatsspoorwegautoriteit aan de hand van het denkbeeld zullen willen werken.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De vrouw in China, die gelijke rechten als die van den man opeischt.

I.

De radicaal-republikeinsche vrouwen in China, bevoerdert de heer Louw-Hap-Te in de „Perniagaan” van April 1925, zijn van meening, dat, aangezien China eene republiek is, allen, zoowel mannen als vrouwen, zoowel de jongeren als ouden van dagen, het recht hebben hunne stem op politiek gebied te doen gelden.

Wanneer, zeggen zij, aan de Chineesche vrouw nog eene inmenging op dat terrein wordt toegelaten, dan moet, omdat haar dat recht wettelijk nog niet is verleend, en slingeren zij de noodige invectieven naar het Gouvernement, dat er verzevan kan zijn, dat, zoolang genoemd recht niet is verleend, de telkens wederkerende rustverstoringen zullen ophouden.

De langere rustverstoringen duren, des te gewislijker komt die beweging op ander terrein dan bedoelde en treedt de zelfbevoordeling van de belanghebbende personen meer en meer op den voorgrond.

De tegenwoordige onrust draagt van dit laatste karakter. De leden van de militaire groep grabbelen onder de veld naar de macht en wenschen het volk daarin te laten deelen.

Het alleen dat men dit geen stem geeft in de bezwaren, maar het volk moet, althans wanneer het in last wil ondervinden, nog waakzaam zijn voor de materiele goederen ook. Het voorstel van maarschalk Tuan Chi Yui op de organisatie-conferentie, om de legerformatie van 2 miljoen manschappen op 500.000 man te brengen, kon sympathie niet wegdragen, omdat een militair natijs nooit voor troepenvermindering zal stemmen. De radicaal-republikeinsche vrouw in China is blijkbaar het militair element vijandig gezind, hetgeen de schrijver niet verstandig vindt, in aanmerking genomen het feit, dat zonder dat element, men niet eens kunnen weten hoe de toestanden dan wel zouden

beschuldigingen aan het adres van het militair element beschouwt de schrijver niet anders dan de beweging van rebellen, die, zoolang de toestanden nog gewijzigd zijn, zich als patriotten van het land algeveen voordoen.

De streven van de Chineesche vrouw naar gelijke rechten als die van den man, dateert reeds van ouden en komt niet van de zijde der massa, die wel wat haar bij inwilliging daarvan te wachten staat, van de zijde der intellectueelen, die van oordeel dat er geen aanleiding bestaat voor een verschil toekenning van politieke rechten tusschen een man en eene vrouw.

De groote schaal wordt dat denkbeeld in China verweerd door vrouwen, die geen onderwijs ontvingen, hebben noodlot te berusten, doch de intellectueelen uit de kooi, roeren zich en worden daarbij gedood door de Kuomintang-partij, die naar hetzelfde streeft.

De langste ernstige onlusten in verschillende steden in China leveren de bewijzen, op welke wijze de Chinese vrouwen kunnen optreden. De intellectueele Chinese vrouwen nemen er geen genoegen meer mede, wanneer zij als leidster optreden van de Young Women's Christian Association, Women's Bank of van zoovele andere instellingen meer;

BONTMANTELS

Rijke sortering, chique modellen, prima kwal. Prijzen vanaf f 75.— tot f 3000.—. Lange mantels naar maat met bont gevoerd vanaf f 100.—. Vossen en bontstellen in alle prijzen. Voor repareren en moderniseeren, matige prijzen.
Firma JEAN PIERÔT
 BONTWERKER. Gevestigd sinds 1903.
 88 VAN SWIETENSTRAAT, 's-GRAVENHAGE

de Chineesche vrouw, die zich rekent te behooren tot de sociale groepen, werpt zich in de politiek, hetgeen beteekent medezeggenschap te willen hebben in de verschillende aangelegenheden van bestuur.

Die voortschrijdende actie wijst op een republikeinsch inzicht, dat geschraagd wordt door den wensch van wijlen den Chineeschen volksleider Dr. Sun Yat Sen, die gelijke en behoorlijke behandeling verlangde voor alle Chineezen zonder aanzien van maatschappelijke stand, gelijke politieke rechten voor allen en het gelijke recht voor allen op een menschwaardig levensbestaan.

Alsdan bestaat er geen verschil van rechten voor mannen en vrouwen en is China in de werkelijkheid eene republiek, die door eene volksregering wordt geleid.

Toen de schrijver in China aankwam, hoorde men niet zooveel van die beweging, doch deze heeft, vooral in den laatsten tijd, zulk een omvang aangenomen, dat het wel schijnt of de pogingen der Chineesche intellectueelen zullen slagen.

Het is bekend, dat, tijdens het verblijf van Dr. Sun Yat Sen te Peking, door hem werd voorgesteld eene nationale conferentie in het leven te roepen, doch dit voorstel werd slepende gehouden, omdat maarschalk Tuan Chi Yui reeds eene reorganisatie-conferentie had voorgesteld.

Wanneer deze zoude zijn afgelopen, zou het voorstel van Dr. Sun Yat Sen in behandeling worden genomen, terwijl aan die nationale conferentie de naam zou worden gegeven van volksconferentie.

(Wordt vervolgd.)

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

De Indische Post.

Het bezoek door den Landvoogd aan het Gouvernement Sumatra's Oostkust, gaf de redactie van de Ind. Post aanleiding een speciaal Deli-nummer te doen verschijnen (Nr. 40 van 5 Sept.). Daarbij was het de opzet de voornaamste figuren uit het Deli-aansche zelf aan het woord te laten.

De een schrijft over tabak, een ander over rubber, de derde over thee. De hoofdadministrateurs der vier voornaamste tabakmaatschappijen van Deli — de „Deli-Maatschappij met haar oudste brieven en sterkste rechten vooraan — schrijven ieder de geschiedenis van hun geweldige ondernemingen. Hun collega's der voornaamste andere cultures getuigen eveneens van hun belangrijke concerns. Aan de belangen der buitenlandsche ondernemingen ter S. O. K. wordt behoorlijke aandacht gewijd. Men behandelt het tegenwoordige Deli, maar ook het oude, van een halve eeuw terug. Evenmin wordt verzuimd den blik vooruit te werpen op de toekomst. Economische artikelen wisselen af met historisch-politieke beschouwingen. En dit alles wordt als het ware bezegeld door het ambtelijk cachet van den tegenwoordigen gouverneur van Sumatra's Oostkust.

Is alles Deli, Deli in woord, maar ook in beeld.

China. Een driemaandelijksch Tijdschrift.

Onder de auspiciën van de Nederlandsch-Chineesche Vereeniging te Amsterdam wordt een driemaandel. tijdschr. uitgegeven, getiteld: China, waarvan het eerste Nr. in Sept. jl. is verschenen. Voor ons is dit Nr. van belang omdat er eene korte, doch belangrijke verhandeling in is opgenomen van Ir. Tjang Hiang Thung: Culturele vraagstukken van de Chineezen in Indië, waarin de vraag wordt behandeld hoe men de geestelijke stroomingen onder de Chineesche bevolking in den Archipel heeft te begrijpen.

De Ingenieur.

In het Nr. van 10 dezer is het slot opgenomen der voordracht van dr. ir. C. J. de Groot over hetgeen op radiotechnisch gebied in Ned.-Indië is tot stand gebracht en de radio-grafische verbinding tusschen Nederland en Indië. Ook van de op de voordracht gevolgde gedachtenwisseling is een uitvoerig verslag wedergegeven.

Verder geeft prof. ir. H. van Breen een overzicht eener in Indië door ir. N. J. M. Taverne gehouden lezing over „de exploitatie van vulkanische energie”. De hooge prijzen, welke in Indië voor brandstoffen (kolen) moeten worden betaald, en de groote uitgaven welke daar het werk voor de verzameling en den aanvoer van water vordert, doen vermoeden, dat, naast de dus betrekkelijk kostbare calorische- en waterkrachtcentrallen in ons Indië, plaats voor vulkanische centralen zal zijn. Te meer

NIJMEGEN
TE HUUR
 een voorname Woning, met ruime Kamers, breede gang (marmer), Voor- en Achtertuin, in het centrum van Nijmegen, (vrij van malaria) ev. ook geheel gemeubileerd te huur. Huurprijs ongemeubileerd fl. 2000.— per jaar.
 Brieven onder No. 304L aan het Bureau van dit Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

Effecten Coupons
Reiscredietbrieven
Assurantiën Brandkluis
Effecten- en Wisselbank Bouvy
 Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

Piano's Orgels
C. A. J. VAN KALMTHOUT
 Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562
 Bisschop Hamerstraat 1-1a
Vleugels Kunstspelpiano's

Naaml. Venn. Maatschappij
KANTOOR VOOR VASTE GOEDEREN
 voorheen onder de Firma **WALTMANN & CO.**
SPOORSTRAAT 2a NIJMEGEN TELEF. 399
 naast het Oranje-Hotel.
BUREAU WONINGGIDS. - Assurantiën. - Op aanvraag gratis toezending van Woninggids met platten grond

C. REIJERS
 HOF-FOTOGRAAF
 St. Annastraat 9 - NIJMEGEN - Telef. 107
 In de stad aan huis te ontbieden zonder prijsverhooging

NIJMEGEN
HAARDEN
E. M. JAARSMA - SURDIAC
GEERS' PERMANENT
DUPLEX - VULCANA ENZ.
C. F. A. DRIESSEN
 LANGE HEZELSTRAAT 54
 BROERSTRAAT 19 naast de kerk

F. BARTELS,
 Schenkweg 90 Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
 ONTVANGEN de nieuwste modellen
ROPPONNEN, BLOUSES etc.

J. L. DEBIJE : DEN HAAG
 Welmarstraat 171 A en B Telefoon 35391
IJzerwaren, Gereedschappen
 voor Vaklieden - Amateurs
 Verzending naar de Tropen onder garantie

VOORBURG :: VIJF HEERENHUIZEN

Te Koop aan de Laan van Sevenstar of verlengde Julianastraat. Tien groote en kleine kamers. Voor en achtertuin. Verder alle gemakken. Directe verbinding met Den Haag, Noordwijk en Rotterdam. Koopprijs f 9500.— tot f 9800.—.

Te bevragen op het werk en Oranjestad 72 VOORBURG

N.C. HOOGTEIJLING
 van Noord tot Zuid van West tot Oost

VERHUIZINGEN
 OVER DE GEHELE WERELD
 25 VAN BLANKENBURGSTR. 109

BERGPLAATSEN
 VOOR
INBOEDELS
OPSLAG-BAGAGES

TELF. 32615

WINKEL VOOR DE BEHANGERIJ
 Frederik Hendriklaan 283
 TELF. 50910
 DEN HAAG

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1865

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdags na 12 uur gesloten

Directeur: A. VAN BOXTEL.

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenbosch. 34
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
 Telefoon van 9-12 10733
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58

N. N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksupzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten.

Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

Firma W. H. EVERA

Obrechtstr. 511 DEN HAAG Tel. 30706

Alle Artikelen voor de RIJSTTAFEL

Kroepoeks, Mie, Sambalfans, Boemboe's, Ikans, Kemirie's, Kloeaks, Keljap benteng, Keukengereedschap, enz.

Koloniale Waren. Comestibles. Spijzen in blik

schijnt zulks zoo te zijn waar het mogelijk moet worden geacht de vulkanische gassen over niet onaanzienlijke lengten door goed geïsoleerde leidingen aan te voeren, zoodat voor de centrale een geschikte bouwplaats en standplaats zijn te kiezen. Tevens is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat uit de vulkanische gassen, welke bronnen van groot arbeidsvermogen zullen blijken te zijn, ook waardevolle (bij)producten zijn af te scheiden. In Italië heeft men in dit opzicht met succes praktisch grootsoch werk verricht.

Coloning expeditions to the West Indies and Guiana.

Onder dezen titel is door de „Hakluyt Society" te Londen een boek uitgegeven, bewerkt door V. T. Harlow. Het werk, handelend over de periode 1623-1667, schijnt van zeer veel belang voor hen die belangstellen in de geschiedenis der kolonie Suriname in genoemd tijdvak. We veronderstellen dat de schr. der rubriek „Suriname" in dit blad, er nader aandacht voor zal vragen.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Inhoud van afl. 15 (14 Oct.). Het zieleleven der Indoneziërs. Java (vervolg), door N. — Z. Exc. Ch. J. S. M. Welter, de nieuwe Minister van Koloniën (met portret in ambtsgewaad als lid van den Raad van Indië). — Bandoeng en de Pasoendan (provincie West-Java), door R. — Schetsen naar herinneringen van een oud Indisch officier van gezondheid (vervolg).

Een plaat op de voorpagina vertoont een kabelbaan over de Suriname-rivier, terwijl een kooi met passagiers overgaat.

De Tropische Natuur.

De Sept.-afl. bevat eene geïllustreerd artikel van P. Dakhuis: Naar den Boekit Raja in Centraal Borneo, als resultaat eener opdracht in Sept. '24 om Prof. Dr. H. Winkler (van Hamburg) op zijn reis naar genoemde streek te vergezellen, welke reis ten doel had daar herbarium-materiaal te verzamelen en de geografische verspreiding van de planten na te gaan. — M. B. de Ridders geeft raadgevingen voor het vervaardigen van een terrarium, waarvan het bezit voor den liefhebber, evenals een aquarium, een bron van genoegen is. — C. J. Louwerens vertelt dan nog een en ander over een op Java voorkomende schorpioen-spin: *Thelyphonus caudatus* L.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 11 (12 Sep. '25). De bestrijding der boschplagen middels het uitwerpen van calcium-arseniat „Silesia" vanuit vliegtuigen. Naar het Duitsch van Dr. Krieg-Kreuznach. — Veertiende jaarverslag Koloniaal Instituut (mededeelingen ontleend aan het verslag van de afd. Handelsmuseum). — Over de aardappelcultuur in het regentschap Bandoeng. — De begroting 1926 van Landb., Nijverh. en Handel in den Volksraad (vervolg). — Verspreiding van sluipwespen. — Aanteekeningen over aardappelcultuur en virus-ziekten in Ned.-Indië, door P. van der Groot (ontleend aan het Tijdschr. voor Plantenziekten). — De reorganisatie der bergcultures.

Bevolkingsrubbercultuur in Ned.-Indië.

Verscheen eenige maanden geleden het eerste stuk der rapporten over de bevolkingsrubbercultuur in Ned.-Indië, waarin door Dr. Pekelharing Djambi werd behandeld, thans is — blijkens een overzicht in bovengenoemd Nr. van het Alg. Landb. weekbl. — gevolgd een tweede en derde gedeelte, respectievelijk bevattende de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo, door A. Luytjes en de West-afd., door Dr. H. Loos en D. van Beusechem.

De Indische Culturen.

Uit den inhoud van No. 17 (1 Sept. '25). Thunia (aardorchideeën), door H. J. Wigman (met ill.). — Over regeneratie van den bast bij *Hevea Brasiliensis*, door Dr. J. Schweizer. — Eenige cijfers over rijst. — De rubberzorgen der Amerikanen, door G. Simons. — De nieuwe spoor- en tramwegreglementen voor zoover deze van belang zijn voor cultuurondernemingen, door ir. A. W. A. Jacometti. — Hoe de Regeering in het jaar 1810 over de suiker dacht. (Door de Ind. Loods ontleend aan een oud-archiefstuk).

Corruptie. Een Indische roman.

Bij W. L. en J. Brusse's Uitgeversmaatschappij te Rotterdam is verschenen: *Corruptie. Een Indische roman*, door Willem Wegeman. Met een Voorrede door Prof. Dr. J. H. Valckenier Kips.

Vóór de verschijning van dit — sterk aan „retour-commissies" herinnerend — geschrift is reeds door de Indische pers er de aandacht op gevestigd en zijn den schrijver verschillende onaangename dingen gezegd.

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK P. J. CRAMWINCKEL

Den Haag, PIET HEINSTRAT 36, Telefoon 1190

Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen en Encadrementen in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN Export naar de Indië. Vele attesten van Ind. fam. te...

Nu het ook in Indië is verspreid komt de critiek goed los. Aneta heeft er dd. Batavia 16 Oct. zelve telegram aan gewaagd van den volgende inhoud: Indische pers veroordeelt eenparig in de scherpe woordingen den inhoud van het pas verschenen *Corruptie*, geschreven onder het pseudoniem W. man, waarbij prof. Valckenier Kips, die in dat bo voorwoord schreef, er blijkbaar ingeloopt is.

De Locomotief dringt aan op het tegengaan van verspreiding van het boek, omdat men daarin een notabelen, van wie sommigen reeds zijn overleden oog heeft, die in hun goeden naam worden getreft. Het boek geeft n.l. doorzichtig de namen aan, omd mom van een poging tot zelfverdediging van den vol ontslagen ingenieur Petri, die gelegenheid tot dediging heeft gehad. De Locomotief kwalificeert boek als anoniemen zwadder en noemt den schrijver desperado.

De Indische Mercur.

No. 42 (16 Oct.). Wat voor de suikerindustrie van lang was bij de behandeling der Indische begroting in Volksraad en Staten-Generaal, door H. Ch. G. J. der Mandere. — De bevolkingsrubber in Palembang. De invloed van de verhoogde invoerrechten het het verbruik in Nederland. — De pisanguitvoer uit Java Madoera. — Uitvoer van Java en Madoera door parli lieren. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. Verslagen van maatschappijen, zoodmede de wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum het Kol. Instituut geeft recente literatuur over koffie, suiker, tabak, thee, cacao.

Geneeskundig Tijdschr. voor Ned.-Indië.

Behalve eenige bijdragen welke uitsluitend voor kinderen van belang worden geacht, bevat afl. 4 dl. 65 (1925) nog: Jaarverslag van de Landsk. inrichting en het Instituut Pasteur te Bandoeng over jaar 1924. — Is intimoen een geneesmiddel malaria? door Dr. E. Smits. — Eenige mededeelingen over de typhuspacienten van de Centrale Burg. Ziekeninrichting te Weltevreden gedurende 1924.

Kerk en Zending.

De Banier, 4 Sept. '25. Hoeta Salem (Melaats asy) bij Balige op Sumatra). Een 25-jarig jubileum. De Macedoniër. Oct. '25. Toespraak bij de opder lessen aan de Opleidingsschool te Jogja, 16 Juli door D. Bakker. — Artikel 123 van het Regeeringsment, door D. K. Wielenga. — Eerste beschrijving christelijk adatrecht op Midden-Java (bespreking). Berichte der Rheinischen Miss. Gesellsch. 1925, Nr. 10. Ein Ephoralbericht Sumatra, von J. Warneck. — Letzte Erlebnisse Guinea vor dem Scheiden, von Miss. W. Blum. Mit

De Periskoop.

De aandacht zij gevestigd op No. 46 (12 Sept. '25) dit Surinaamsche weekblad, voor eene bijdrage van P. Penard, getiteld: „Wejukamon (zonnekinderen Carabische legende", welke Indiaansche legende werd verhaald door „Losie's vader, wijlen den volk Caraib Wezenhagen van Sarumacca". — Verder van I. C. zijn beschouwingen over „Vestigingsplaatsen".

De Aarde en haar Volken.

De Sept.-afl. brengt het vierde vervolg van: Mopnamen uit de dierenwereld van Sumatra, door v. B. (Schr. geeft thans een levendig verhaal van ontmoetingen met een tijger). — In dezelfde afl. eerste gedeelte eener bijdrage: Nederland en Japan 17e eeuw, door H. C. Burman, met illustratie: de van de hollandsche begraafplaats bij Nagasaki, deze thans is gerestaureerd.

De Indische Boerderij.

Uit den inhoud van No. 4 (21 Aug.). Kleine landbouw (vervolg), door Dr. B. Vrijburg. — Vruchtbouding onze erven. — Welke maatregelen kunnen we nemen den duur van snijbloemen te bevorderen? door L. Cultuur-invloeden op de plantensoort, door O. Palmten (vervolg), door H. J. Wigman Jr. Met ill.

De Indische Verlofganger.

Het Nr. van 16 dezer bevat o.m.: Het graf van Saleh (met portret), door S. Kalf. — Betaling van pensioenen per post-chèque. (Een uitkomst voor oud-Indischen militair). — Het pensioenfonds van weduwen en weezen van Europeesche burgerlijke naren (ontleend aan het Maandbl. der Ver. van Ambtenaren).

B. G. TAL, Accountantskantoor

Stille Veerkade 24 's-Gravenhage

Telefoon 16110 en 16111

Contrôle, bijwerken van administraties
 Behandeling van belastingzaken

ADVIEZEN, OP BEDRIJFS-ECONOMISCH GEBIED

J. MOOIJMAN
SEGBROEKLAAN 2 - 's-GRAVENHAGE
Kruidenierswaren, Comestibles
en Vleeschwaren
BEZORGING DOOR DE GE-
HEELE STAD ZONDER PRIJSVERHOOGING

...ische cultuur-almanak voor 1926, samengesteld door
...kkerkerker. 40e jaarg. (Amsterdam, J. H. de Bussy).
... blik in de geschiedenis der Evangelische Broeder-
...ate, door Th. Müller, oud-directeur der Theolo-
... school te Paramaribo, predikant te Zeist. (Zeist,
...rsbureau Van Lonkhuyzen, Geïllustreerd).

...rijsboekhouding voor den Inlandschen landbouw,
... A. J. Koens. (Meded. Afd. Landb. 9, 1925).
...valteke prentjes III. De Middellbare Technische
... door d. H. (De Indische Loods. No. 35, 11-17
... 25).

...Java: the economic geography of a tropical island, by
... van Valkenberg. (Uitvoerig artikel met kaartjes en
... ddingen in den tekst). (Geographical Review, pub-
... ed bij the American Geogr. Society of New York;
... 1925).

... verslag van den President van de Javasehe Bank
... het boekjaar 1924-25 (slot), door Mr. J. Gerritzen.
... -Statist. Berichten, 14 Oct. '25).

...zicht van de Inlandsche en Maleisch-Chinesche
... 1925, No. 37. (Bureau voor de Volkslectuur te Welte-
... n, afd. Pers).

...roads of Insulinde. Improving the systems. (With
... (Netherl. Indies Review. Oct. '25).

...ele aantekeningen omtrent het ertsvoorkomen
... Paleh (Celebes), door ir. J. L. A. Ledehoer. (De
... ingenieur. Sept. '25).

...nationale rechtsregelingen voor de luchtvaart,
... Sir Th. Barclay. (Handelsberichten, 15 Oct. '25).

...ontwerp tot wijziging der Kiesordonnantie, door
... Raad. — Een en ander over conversie (bij leenin-
... door Kerchman. (Locale Belangen, 1925-26,
... 5).

...voor den belastingbetaler in Ned.-Indië. Tarieven
...aken, samengesteld naar officieele gegevens, door
...hoff. (Weltevreden, F. B. Smits).

Suriname.

...De West" van 15 September een onderhoud met
... heer J. Hogan op den dag van diens vertrek naar
... York:

Hij is een Amerikaan van Iersche afkomst, hierheen
... gaten door de Aluminium Company of America en
... American Fruit Growers Association, om de moge-
... heid van een hervatting der bacoven-cultuur voor
... na te gaan. Hij is deskundige in die cultuur,
... nog meer op het gebied der suikercultuur, in welk
... hij vele jaren werkzaam was. Het loopend jaar
... lde hij zes maanden op Cuba, om in opdracht van
... ited Fruit Company eenige verbeteringen aan te
... en in haar groot suikerbedrijf op Cuba.

...doel waarvoor de heer Hogan hier uitkwam, is
... niet bereikt. In een kort onderhoud hetwelk hij
... zij vertrek toestond, verklaarde de bezoeker
... niet in bijzonderheden te kunnen uitlaten, omdat
... rapport aan committenten niet uitgebracht is. Uit
... hij echter zeide, begrepen wij, dat hij ook pessi-
... is in zake de hervatting der bacovencultuur. De
... Michel Varieteit is en blijft troef. De proeven met
... varieteiten (de Congo, de Boemelana, de dwerg-
... hebben geen van alle een volkomen succes ge-
... en hervatting der Gros Michel cultuur, wordt on-
... woordelijk geacht, met 't oog op de verwoestende
... ziekte. En de meening, die hier wel eens ver-
... d wordt, dat men, als in sommige landen, die
... kan bestrijden door een afwisseling van irrigatie
... glegging der velden, berust, naar het schijnt, op
... verstand. De gemiddelde vochtigheidsgraad van
... bodem is te hoog om die methode hier met succes
... toepassen.

...zal dus verstandig doen om voorloopig in die
... geen hooge verwachtingen te koesteren.
... heer Hogan pessimist in zake de bacovencultuur,
... uitengewoon optimist omtrent de mogelijkheden
... inname biedt voor suikercultuur. Evenals pro-
... went acht hij bodem en klimaat in hooge mate
... te cultuur geëigend. Waar bovendien in tropische
... het arbeidersvraagstuk vaak moeilijkheden op-
... beschouwt hij dat vraagstuk hier als volkomen
... el, waar immers onbepaalde hoeveelheden arbei-
... onder contract uit Java kunnen worden aange-
... Ook de medewerking die nieuwe ondernemingen
... ondervinden van het gouvernement, beschouwt hij

G. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optique
Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag.
Brillen en So Easy.
Nederlandsche Optiek. Recepten H.H. Oogartsen.
Wij van Uurwerken. Reparatie-Inrichting.

Tehuis voor Kinderen

DEN HAAG - FRANKENSTRAAT 49 - TELEF. 51935

MEVR. I. VERPLOEGH CHASSÉ,

Individueelpsychologe,

Spreekuren: Maandag, Woensdag en Vrijdag 2-3 uur

Aan het Tehuis zijn verbonden: Consultatiebureau voor opvoedingsvragen, Speel- en werkdagen onder medewerking van een medewerking van een lecrare in Kinderverz. en Opv. (Fröbel- Montessorileerm, slôjdwerk). Cursus voor volw. in Kinderspel- en Speelgoed maken.

als een aanmoediging van den ondernemingsgeest. Voor het werk dat hij gezien heeft op onze suikerplantages heeft de heer Hogan niets dan lof, ook voor de orde en regelmaat die daar heerschen. Hij voor zich geeft in een land als Suriname, waar de grond goedkoop is en over groote oppervlakten kan worden beschikt, de voorkeur aan extensieve cultuur.

Op onze vraag, of het oorspronkelijk denkbeeld om de bauxietboeten ten nutte te maken aan vruchtenvervoer naar de Vereenigde Staten, geheel los gelaten is, antwoordde de heer Hogan, dat hieromtrent niets beslist is. In ieder geval zou daarvoor noodig zijn deze schepen te voorzien van koelinrichtingen, daar zonder deze voorzorg een transport van vruchten over een afstand van tien of twaalf dagen niet wel denkbaar is".

Tot zoover de heer Hogan.
In verband met zijn oordeel over de mogelijkheden die Suriname biedt voor suikercultuur willen wij er aan herinneren dat de heer Diephuis, oud-administrateur van suikerfabrieken op Java, die, in opdracht van het Suriname-Suikersyndicaat, in 1917 een studiereis naar Suriname ondernam, zijn verslag met deze woorden eindigde:

...„Ook op 't gebied van selectie, zaadsoorten, bemesting en plantwijze is nog alles te onderzoeken, maar ook hiervan mogen goede resultaten verwacht worden.

Het is niet mogelijk deze vermoedelijke resultaten onder cijfers te brengen, maar de suikercultuur in Suriname biedt qua cultuur m.i. alle kans op succes."

De Koloniale Staten hebben de ontwerp-verordening tot nadere regeling van het subsidie voor het bijzonder onderwijs, in verband met de versobering, met 6 tegen 5 stemmen verworpen.

De voorstemmers gingen in hoofdzaak uit van de volgende overwegingen:

1. De kwestie der versobering is in hoogste instantie uitgevochten en staat vast voor het openbaar onderwijs, zoodat het geen zin heeft zich tegen toepassing daarvan bij het bijzonder onderwijs te verzetten.
2. Door de regeling in eigen hand te houden (bij verordening) was er gelegenheid om haar op enkele punten naar eigen inzicht te wijzigen en eenige verzachting aan te brengen (de uitkeering van nog een maand traktement bijvoorbeeld) welke voordeelen door een regeling bij Kon. besluit vermoedelijk verloren zullen gaan.
3. Het is een slechte politiek van de Koloniale Staten om de regelingen bij Koninklijk besluit zelf uit te lokken.

„De West" van 8 September schrijft:
„De reis van den gouverneur naar Albina en St. Laurent hield verband met de voorgenomen exploitatie door de Surinaamsche Bauxite Maatschappij van de bauxitelagen in het Marowijne-bekken.

Voor de exploitatie van de groote werken, welke deze maatschappij zich voorstelt in de nabijheid van Albina te stichten, is de beschikking over een groote hoeveelheid electriciteit noodig, tot opwekking waarvan het water van de Marowijne zal worden dienstbaar gemaakt. Echter zullen bedoelde werken wijziging brengen in den hydrografischen toestand van het gedeelte der rivier tusschen He Portal en Stoelmanseiland, terwijl krachtens tractaat op 30 September 1915 tusschen de Nederlandsche en Fransche regering gesloten een wijziging van den hydrographischen toestand van bedoeld riviergedeelte door geen der contracteerende mogendheden zal kunnen worden tot stand gebracht dan in overeenstemming met de andere contracteerende partij.

Het doel van de reis was dan ook met den gouverneur van Fransch Guyana overleg te plegen omtrent de voorgenomen werken en overeenstemming te verkrijgen omtrent de aan de moederlandsche regeeringen door de beide gouverneurs voor te leggen voorstellen.

Omtrent het resultaat kan worden medegedeeld, dat van de dezerzijds gedane voorstellen met groote belangstelling is kennis genomen door den gouverneur van Fransch Guyana en dat tusschen de beide gouverneurs volledige overeenstemming en samenwerking te dien opzichte is verkregen."

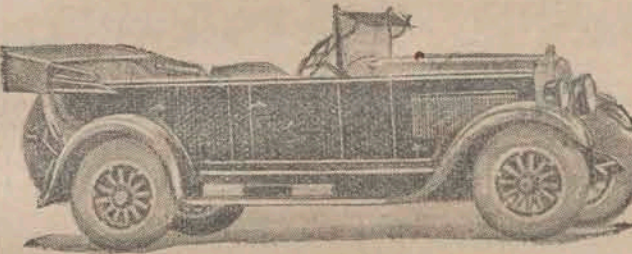
„De West" van 25 Augustus meldt:
„Gistermiddag zijn professor Stahel en kapitein ter zee Kremer per motorboot Coppename binnendoor naar Nickerie vertrokken, met den opzichter Dalgen van het Boschwezen en eenige arbeiders. Zij arriveeren vermoedelijk morgen, Woensdagochtend, in Nickerie en zullen van daar de reis voortzetten naar de Kabalebo.

JAC. KOETSIER
Fahrenheitstraat 772, hoek Larixlaan
Telefoon No. 36246.

Magazijn van Koloniale Waren, Comestibles, Delicatessen en Fijne Vleeschwaren.
LAGE PRIJZEN EN ZEER COURANTE BEDIENING.
Orders worden aan huis opgenomen en voor 12 uur bezorgd.

Magazijn van
Heerenhoeden en Pelterijen
EDUARD PELGER
Prinssestraat 35 - Den Haag
Telefoon 13902

Garage T. VERSEVELDT
Nassau Zuilensteinstraat 47 Telefoon 11202
DEN HAAG

Levering van alle soorten Automobielen en Motorrijwielen
STALLING
BENODIGDHEDEN - OLIE en BENZINE

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG
Grootste Speciaal Magazijnen
in Japonnen, Blouses, Rokken,
Peignoirs, enz. enz.
Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

Pianos en vleugels
DUCANOLA
NON PLUS ULTRA
F. A. C. F. VAN DER DOES
LANGE HOUTSTRAAT 9
DEN HAAG
BREDA-MAASTRICHT
Vraagt catalogus

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
MET 60 TEEKENINGEN VAN TYRA DE KLEEN
PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50
„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk."
(N. Rott. Crt.)
Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA", Den Haag

ZOOEVEN VERSCHENEN:

DOOR DE LUCHT NAAR INDIE

door

A. N. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP

met 112 illustraties op kunstpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6 90

Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL VOORHEEN M. M. COUVÉE

Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Filialen:

Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000..
Statutaire Reserve 20,536,861..
Buitengewone Reserve 22,660,000..

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,

Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten

Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

„Aurora“
NED. IND. VEREENIGING TOT ONDERLINGE VERZEKERING OP HET LEVEN.
HOOFDKANTOOR: TE BATAVIA

Directeur van het bijkantoor voor Nederland:
E. H. CARPENTIER ALTING
R. J. Schimmelpennincklaan 20, Den Haag

De kunst van Adverteeren

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat, zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom.

Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO
130
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseringen
Handelsinformatie
Rembours-
Document.-Crediet

Het doel van deze reis is om een astronomisch punt vast te leggen in het gebied van de Kabalebo, als aanknopingspunt voor te verrichten metingen van uit het Wilhelmina-gebergte, waarheen, zooals men weet, het begin van het volgend jaar een expeditie zal worden ondernomen onder leiding van dr. Stabel.

De reis naar Kabalebo duurt ongeveer drie weken.

In hetzelfde blad lezen wij: „Naar wij vernemen zal vermoedelijk dit jaar geen verscheping van sinaasappelen onder leiding van het Proefstation plaats vinden. De plantages verschepen op eigen hand en men verwacht weinig aanbod van kleine landbouwers. Zoo lang er gelegenheid is tot afzet naar het naburige Demerara, geven de kleine landbouwers daaraan, naar het schijnt, de voorkeur.

Gisteren heeft een opkoper op het station Nieuw Amsterdam vijftien duizend sinaasappelen opgekocht voor uitvoer naar Demerara. De kleine landbouwers verkochten hun vruchten acht stuks voor tien cent.”

Naar men uit Nickerie aan „De West” van 11 September mededeelt, heeft de heer Anderson het plan den katoenaanplant in November a.s. uit te breiden tot 175 akkers en in April 1926 tot 350 akkers.

„Tevens wil men beginnen met de beplanting van de concessie gelegen tusschen de Nickerierivier en Coronie. De heer Anderson is met een kleine expeditie naar bedoelde streek vertrokken voor bodemonderzoek. Hij wordt vergezeld door den heer Mc. Conhie, een katoenskundige uit Egypte of Soedan, thans in dienst van de Surinaamsche Katoen Landbouw- en Handel Maatschappij in Nickerie.”

In „De West” van 15 September lezen wij nog: „De heer Maurice Joseph Pinpin, directeur van het placer der Cie des mines d'or (aan de Lawa), is heden 25 jaren in Suriname. Het merkwaardige van dit jubileum is, dat de heer Pinpin, een geboren Fransman, het grootste deel van deze kwarteeuw heeft doorgebracht in het Hinterland van Suriname en aldus het bewijs levert, dat een Europeaan jarenlang in onze binnenlanden kan vertoeven en inspannend werken en nochtans een goede gezondheid geniet. In al die jaren keerde hij slechts twee keeren voor korten tijd terug naar Frankrijk.

Bij zijn komst in 1900 werd de heer Pinpin, destijds een jonge man van 25 jaar, benoemd tot opzichter op het Fransche placer. Later volgde zijn benoeming, eerst tot onder-directeur en daarna tot directeur, welke functie hij nog steeds vervult.”

Op 14 October heeft Dr. E. A. Koch, geneesheer-directeur van het Gemeenteziekenhuis aan de Zuidwal in Den Haag, oud-chef van den militair-geneeskundigen dienst en oud-geneeskundig Inspecteur in Suriname, voor het Hygiënisch Genootschap een causerie gehouden over medisch-hygiënische toestanden in West-Indië. Onze lezers vinden een verslag van de causerie in de „N. R. Ct.” van 15 October, Avondblad C.

Dr. Koch deelde o.a. mede, dat hij nimmer een geval van genezing van lepra gezien heeft. Wel wordt de ziekte soms latent en zou er dan in zekeren zin van genezing kunnen worden gesproken.

In verband hiermede vestigen wij de aandacht op het volgende bericht in „De West” van 21 Juli, door ons overgenomen in „Het Koloniaal Weekblad” van 3 September:

„Naar men weet, worden sedert een half jaar ongeveer verscheidene lepralijders te dezer stede stelselmatig ingespoten door Dr. Schuitemaker met de Aethyl-esters van de Chaulmoogra vetzuren.

Dinsdag is de eerste patient, een jongen van 15 jaren, voor de lepracommissie gebracht en volkomen genezen verklaard.”

Nadere mededeelingen uit Suriname omtrent dit geval zouden welkom zijn.

Een „welingelichte zijde” schrijft aan de „N. R. Ct.” van 17 October over het niet vervullen van de vacature van predikant in Nickerie. De predikanten te Paramaribo gaan om beurten daarheen om kerkdienst te houden. Dat de reizen geen plezierreizen zijn, blijkt uit het slot van het artikel van de welingelichte zijde, die wij hier laten volgen:

„Pour la bonne bouche” willen wij hier nog melden, dat zulk een bezoekreis naar Nickerie niet bezwaren is. De zeereis duurt een etmaal en de bootjes hebben maar vier hutten. Onlangs was het zóo overladen met menschen, vee en vrachtgevoel het 's avonds haast niet mogelijk was tusschen menschen door, die als sardines in een blikje dek lagen, de hutten te bereiken. Aan boord waren honderd varkens, twaalf koeien en een half ezels, benevens 100 vaten gezouten visch, zooo lucht er niet om te houden was. Men moest laag mest plassen, om eetsalon en hut te kunnen nengaan. Gelukkig was de zee niet woelig, anders de reis nog levensgevaarlijk geworden. Maar ook betaalt men haar nog vaak met ziek worden.”

Curaçao.

De watervoorziening op Curaçao.

De Amigoe wijst verder op de critiek, die „Open Werken” al jaren lang heeft te verduren gehad en ook het deel van den Ir. Molengraaff is geworden. slaat hiermee in verband, dat de eisch van een betrouwbare watervoorziening steeds dringender is geworden. Vroeger verlangde men water allereerst voor den bouw, nu bekommeren zich nog maar weinig daarom.

„Alles concentreert zich om de stad, om de bouw om de scheepvaart, om de Isla. Dat is het hoofd de levenskwestie geworden voor ons eiland.

Wanneer er nu om voorziening in het water gevraagd wordt, is daarbij het belang van den bouw geheel op den achtergrond geraakt. Alle haven en de stadsbewoners zijn de eerste en de naamste, zoo niet de eenige belanghebbenden.

Daarbij kwam, dat Prof. Grutterink, ondanks misrekening met de plantage Brievengat, de C. met Zapateer spoedig wist te helpen. Men hield zijn oordeel geen rekening mee, dat de heer Molengraaff maandenlang aan zijn werk werd onttrokken. Tegen de aangekochte plantages voert men als motief aan, dat het water schadelijk is voor de gezondheid. Ir. Molengraaff heeft op Hato, Bonabista en zendaal verschillende onderzoekingen gedaan, en staat het „absoluut zeker vast”, zegt de Amigoe, het water van geen enkele dezer bronnen of voor de gezondheid van den mensch schadelijk standdeelen bevat. Dit wordt op wetenschappelijke wijze aangetoond.

Ten slotte worden de nadelen van de regenbak gesomd.

„Waar het in de districten over velden en weglans rooien stroomend, in open tanki's (uitgegraven kuilen) opgevangen, door varkens en geiten ontreinigd wordt, mist het alle eigenschappen van trouwbaarheid.

„Elk regenwater, vooral na onweersbuien en het begin van den regen, bevat nitraten (salpeterzuren) van ammonium, calcium, kali en natriumzouten, nog in sterke mate toenemen, wanneer in het water organische stoffen tot verrotting overgaan. . . . De bevolkte steden, in passaatstrekken, boven een industriegebied, is het regenwater nog bovendien rijkelijk mengd met roet en stofdeelen, die in de lucht zweven en bij het begin van den regenval neerslaan.

Evenwel is dit nog niet van dien aard, dat het behoeft te verontrusten, als zou dit drinkwater gezondheid benadeelen.

De grootste verontreiniging ondergaat het water bij het neervallen, doch eerst als het opgevangen langs de dakgoten in regenbakken.

Onder den invloed van onzen tropenzone dwelt het stof der wegen bij sterken wind reeds na een paar dagen van droogte weer op. Groote stofwolken, mengd met straatvuil, — het summum van alle onzuiverheid, — worden opgejaagd en slaan neer op de dakgoten en in de dakgoten. Bij de minste bui worden stof telkens in onze regenbakken opgezameld. achtereen zet zich dat proces voort, totdat wanneer toevallig de regenbak eens leegraakt, men plotseling gewaar wordt, welk een dikke laag vuil bezinkt op de modder zich op den bodem heeft opgehoopt. Sommigen (laten we liever aannemen: voor de menschen) breekt dan de tijd aan om zijn regenbak eens te baggeren. . . .

Er bestaat nog een andere wijze van verontreiniging van den regenbak. Deze vindt alleen dáár plaats,

PIERRE J. MOOIJMAN
le KLAS DAMES- EN HEERENKLEERMAKERIJ NAAR MAAT
FRANKLINSTRAAT 141 - DEN HAAG

Coupe Minister London. Pasvorm gegarandeerd. Specialiteit in het veranderen van niet-passende Dames- en Heerenkleding. Vakkundig chemisch Reinigen, Keeren, Repareeren en Opperseren van alle voorkomende kleding. Ontvangen een pracht Collectie Engelsche en Schotsche Stoffen waarvan de stalen op aanvraag te bekomen. ::::: Betalingsconditiën volgens overeenkomst.

TELEPHOON 30955 EVEN OPBELLEN

UTMANSTRAAT 42 **DE RENTEKAS** 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

paarkas renteverg. 4 pCt. Safe-Inrichting

ter niet met een kraan wordt afgetapt, maar door een dakraam uit den regenbak door middel van een puttemmer wordt opgehaald. Aan een lang, als uitgerafeld touw wordt dat blik in het water laten. Naderhand vindt men dien puttemmer met een ergens in een hoek op den grond, soms in de bodder of in de nabijheid van straatvuil neer- liggend de onreinheden, die dat touw en die emmer hebben opgedaan, komen bij elke volgende ge- geid natuurlijk in den regenbak terecht.

in er stellig van overtuigd dat menige regenbak stad kiemen in menige bevat van allerlei in- stecten. En toch maakt men zich daar volstrekt niet bezorgd. Is het niet opmerkelijk, dat dikwijls droogte bij het begin van den regentijd meestal het aantal ziektegevallen aanzienlijk toet- De verklaring is volstrekt niet moeilijk. Bij die regens, die dikwijls ware stortbuien zijn, wor- den en goten wel schoon gespoeld, maar al dat valse stof en straatvuil verzamelt zich in den bak. De dikke laag vuil bezinksel op den bodem door het instroomende water omgewoeld en het water troebel. Ook dat water wordt gedach- gedronken. Men is veel te blij, dat men zelf water in voorraad heeft en het niet meer be- kopen.

het bovenstaande ligt vanzelf de conclusie voor ad, dat behalve voor het drukke autoverkeer, het dringende eisch in het belang van de volks- heid is, om zoo spoedig mogelijk de straten stad stofvrij te maken door den aanleg van goe- haltwegen.

reezen, dat er uit het bovenstaande door som- nog een andere geheel verkeerde conclusie zal en worden, n.l. deze, dat het onze toelag zou weest bij het schrijven van het bovenstaande, onwater van Hato of van onze toekomstige wa- ng populair te maken door het regenwater in el te brengen.

conclusie is valsch, in merg en been valsch. ou onverstandig zijn als men, in het bezit van verzorgden regenbak, wanneer de waterlei- hooid is, dezen zou afschaffen en opruimen. id zal wel zoo dwaas zijn.

onze opzet, met het schrijven van het vooraf- was alleen om te laten uitkomen, dat menig- nder grond een afschrik heeft voor het bron- van Hato, waarvan bewezen is dat het voor de e geen schadelijke bestanddeelen bevat, wat et regenwater in onze stadsregenbakken zeker en gezegd worden, terwijl men de zorg voor goed drinkwater, wat men nu geregeld zonder enig ar gebruikt, geheel en al verwaarloost. Dat is met twee maten. Dat is onredelijk."

Nieuwe nijverheid.

akte, 20 Aug. 11. voor notaris J. J. Beaujou ver- is opgericht de N. V. Eerste Curaçaosche Stoom- erij. Directeur is de heer C. R. van Giersbergen

Raadsleden met verlof.

is de heer De Lannoy niet terug van verlof, nu we andere raadsleden, de heeren Maduro en hun afwezigheid „voor eenige maanden” heb- gekondigd. Gerekend met den ook in het bui- vertoovenden heer Penso, is dus het aantal de leden van 13 tot 9 gedaald.

Aardpek op Aruba.

er J. G. Eman, koopman op Aruba, heeft, voor- voor 1 jaar, vergunning gevraagd om op een pond van 1683 H.A. opsporing te mogen doen aardpek en andere soorten van bitumineuse zelf- heden en petroleum.

Burgerlijke Stand.

op het gebied van burgerlijken stand en be- register nog heel wat te doen in Curaçao. Hoe et toch met een opdracht, indertijd, naar wij aan een uitgezonden Hollandsch ambtenaar, Henriquez, gegeven. Wij hoorden verluiden, onverrichterzake is teruggekeerd.

amen op deze gedachte door hetgeen wij in t. van 18 September 11. voor namen van ge- en overledenen lizen: Francisco Angelica (oemende) en t(eekenende) Gerardo Ro- Pedro Pascual Gomez z. n. en t. P. P. Helburg, Gerandono Haire z. n. en t. G. Abbad, P. J. z. n. en t. Julia Schoonewolf. Men zou zeggen: dat het zoo bij elkaar.

S. onderscheidt nog tusschen „z. n. en t.” en want Julita Anaria heet *alias* Julita Hemel-

berg. Is dat misschien voor de menschen, die niet schrijven en dus niet „zich teekenen” kunnen?

C. P. I. M.

De heer Ir. M. C. Bastet, directeur van de *Curaçao- sche Petroleum Industrie Maatschappij* en van de *Curaçao- sche Scheepvaart Maatschappij*, is naar Holland vertrokken en opgevolgd door den heer Ir. H. J. An- singh.

Bescherming van nuttige diersoorten.

Ingediend is een ontwerp-verordening, om te ver- bieden in het wild levende dieren, nuttig voor land- en oofbouw, bij gouvernementbesluit aan te wijzen, te vangen, te doodden, te verkoopen, enz. De bedoeling is, zegt de toelichting, vooreerst alleen de troepialen te beschermen. Deze diersoort vervangt in Amerika de spreuwen, zegt de W. I. Encyclopaedie sub voce *Icteri- dae*. Als bijzonderheid lezen wij voorts nog in de me- morie van toelichting:

„Waar in Centraal Amerikaansche landen de troe- pialen gezochte vogels zijn wegens het nut voor land- en oofbouw en deze vogels in vrij ruime mate van hier worden uitgevoerd naar die landen en hun aantal hier vermindert, meent ondergeteekende, dat het tijd wordt paal en perk te stellen aan het vangen en uit- voeren van deze nuttige vogels.

Te meer wordt de wenschelijkheid wellicht ingezien om den uitvoer vooral tegen te gaan, wanneer Uwen Raad wordt medegedeeld, dat bijna 80 % dier vogels op reis sterft.”

Geschiedkundige sprokkelingen.

De Eed.

Op voorstel van den gouverneur had de raad van politie in zijn vergadering van 21 Febr. 1826 de wijze van eedsaflegging geregeld, juist zooals die tegenvoor- dig in ons land geldt: het opsteken van de twee voor- ste vingers der rechterhand en het uitspreken der woorden: „zoo waarlijk helpe mij God Almachtig”, voor de Israëlieten met gedekt hoofd.

Dit kon de goedkeuring der Regeering niet verwer- ven als strijdig „met de vrijheid die aan de leden van de onderscheidene Godsdienstige genootschappen is toegelaten om zoodanig formulier te volgen als door hunne Godsdienstige gevoelens hun wordt veroorloofd. De gedane publicatie moest als „onbestaanbaar” wor- den ingetrokken, „daar de eerste regel van alle ver- ordeningen zijn moet ieder in zijne Godsdienstige ge- gevoelens vrij te laten.”

Uit den Verrren Vreemde.

Over Marokko iedereen tevreden.

Primo de Rivera is benoemd tot hertog van Adjir, tot eereburger van Madrid. Adjir is gevallen, de gemeen- schap van het Spaansche front en het Fransche front is verkregen, de tang kan dichtslaande knippen zonder dat iemand er aan ontkomt, de toegang van de kust naar het binnenland wordt bij de baai van Alhucemas en verderop zoo afgesloten dat er geen muis door kan. Geheel Spanje moet dus tevreden zijn. En koning Alfonso XIII heeft, in een interview, dat Z. M. wel wilde verleen aan een correspondent van Daily News, ver- klaard, dat gansch de blanke wereld zich niet slechts mede te verheugen heeft, maar Spanje dank heeft te weten voor de behaalde overwinning, immers Marokko is thans de sleutel van den Islam en het gaat hier vooral om een rassenstrijd, die, gelijk Z. M. verklaarde, ook van de grootste betekenis is voor Engeland en Italië.

Men vernam dus hoe koning Alfonso de tevredenheid voor gansch het christendom en voor gansch het blanke ras ziet uitcirkelen, zooals de kringen in den plas waarin een steen werd geworpen.

Frankrijk leeft ook in louter voldoening. De groote maarschalk Lyautey heeft in Fransch-Marokko wel ge- durende 13 jaren op meesterlijke wijze de teugels van het bewind gevoerd, maar hij had Frankrijk tot een record van geduld gebracht, en hij is nu vervangen door een civiel-gouverneur, den heer Steeg, een bestuurder van erkend uitstekende bekwaamheden, en wiens op- treden den overgang symboliseert van oorlog tot vrede. Maar voor Frankrijk bestaat nog andere reden tot ver- heugenis. De loop der zaken is zoo dat te gelijk zij, die voor krachtig militair optreden, en zij, die voor beper- king der troepenmacht in Marokko ijverden, hun zin hebben gekregen! Sinds Augustus waren er 140 bataljons, met toegevoegde strijdmiddelen van allen aard, in het eigenlijke operatiegebied, waar vóórdien 30 bataljons aanwezig waren. Voor de behaalde successen hebben

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan- getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwasschen. *Voordeelige prijzen*

Het Ideaal voor de Tropen **FONDERIE'S STAALWARENHANDEL** Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602 *Alle Staalwaren in de grootste sorteering verkrijgbaar*

F^A A. DE VRIES

Drogist

Verplegingsartikelen

Kerkstraat 98 Telefoon 157 **HILVERSUM**

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau

Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz. enz.

Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde percelen.

Directeur: P. A. EBELING, Architect

GEBR. GERLACH

VOORSTRAAT 51 TELEF. 3475

hoek Jansveld

UTRECHT

Dames- en Heeren-Kleermakers

Uniformwerkers

Uitrustingen voor Oost- en West-Indië

„DE STAD UTRECHT”

OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198 bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.

Glas, Porselein en Aardewerk

GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË. GARANTIE VOOR BREUK.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan ge- reed voor uw **grote op- lagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

RESTIBLES KOLONIALE WAREN

JAN NOOIJEN

Phensonstraat 48 Telefoon 32774

mens men zich voorziet van een leverancier, ver- niet een uitgebreide prijscurant mijner zaak te vragen.

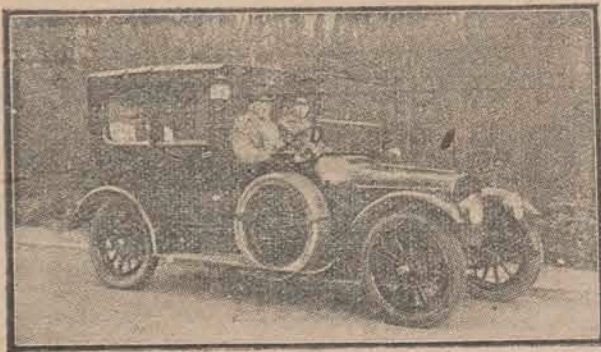
ke Ingrediënten Delicatessen

**ZUID-HOLLANDSCHE
BRANDSTOFFENHANDEL**
Firma J. KUIJER

— Levering —
van uitsluitend prima
— Brandstoffen —

Daguerrestraat 12-14 Den Haag
(voormalige Brandweerkazerne)
Telefoon 35659

J. HENNING Stalhouderij en **DEN HAAG**
Autogarafe
Hugo de Grootstraat 2 en 4 **Telefoon 32330**

Speciaal ingericht voor levering van eerste klas Trouw-Automobielen en eerste klas Trouw-Rijtuigen
LUXE VERHUUR **CIVIELE PRIJZEN**

DANK ZIJ DE GOEDE MEDEWERKING

der Redactie van dit Blad is mijn succes thans boven alle verwachting **schitterend** te noemen. De resultaten zijn overweldigend.

Woningbureau P. MAN
Steenhoofstr. 5 Soestdijk
bij het Station

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„.... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitwelding of noodeloze mooi-schrijverij.”
Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„.... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”
Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

Het soliedst adres
voor Electriche benodigdheden
en Installeeren van electriche
geleidingen, is

M. A. VROLIJK
Thomsonlaan 41 **Telef. 35618**
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

KULK & KRAMER NIEUWE REMINGTON
PORTABLE
Kantoor machines
PAPESTR. 1b. TEL. 11701
DEN HAAG
MODEL 1925
BREEDE WAGEN
STERKE UITVOERING
FL. 175.00
Verzending naar Oost- en West Indië onder garantie

slechts een 30-tal aan den eigenlijken strijd behoeven deel te nemen. Zoo hebben zij gelijk gekregen, die van een sterke strategische reserve groote moreele uitwerking verwachten, maar kunnen ook degenen, die de versterking en de daaraan bestede gelden zeer overdreven noemden, verklaren dat zij den juisten kijk op de zaak hebben gehad. Wanneer nu ± 100 bataljons repatriëeren, evenals generaal Pétain zelf, zullen allen op erkentelijkheid aanspraak maken. Dat Pétain en Steeg niet samen op de brug blijven kan voor de vaart mede gunstig zijn. De regeering kan nu met een verhoogde begroeting voor Marokko bij de Kamer komen, vergeleken met het aanvankelijk uitgetrokken, toen de inval van Abd-el-Krim nog niet tot bijzondere maatregelen had verplicht, en zij kan toch volstaan met een veel lager bedrag dan door pessimisten als onvermijdelijk was voorspeld, toen 140 bataljons met moderne artillerie, vliegtuigen, enz. enz. in actie werden gesteld.

Zou Abd-el-Krim het te Nice vergaderde Radicaal congres niet zeer erkentelijk wezen voor de daar, met algemeene stemmen, aangenomen motie, waarbij de Fransche en de Spaansche regeeringen worden uitgenoodigd, uit milde en humane overwegingen, aan de Riffkabylen te doen weten, dat de overwinnaars nog steeds bereid zijn hun de ruimste politieke, administratieve en commercieele autonomie te verzekeren, passend binnen de bestaande internationale verdragen? Of kan hij meer geneigd zijn troost te zoeken, voor de vermeestering van het kustgebied en de vernieling van zijn residentie Adjir, bij overwegingen van den volgenden aard? De Mohammedanen in Britsch-Indië en in Angora zijn er weinig over gesticht, dat de koning van Spanje het zwaartepunt van den Islam nog in Marokko wil zien, maar de Riffijnen voelen zich, in eigen oogen, door Alfonso's betuiging verheerlijkt. Terwijl Italië, Engeland en Frankrijk zich beijveren om hun onderdanen of hun tegenstanders van ander ras de overtuiging bij te brengen, dat zij geen rassentegenstelling, maar juist rassenvoering wenschen te bevorderen, en terwijl de Fransche politiek der laatste 13 jaren in Marokko mede hierop berust heeft, is de Spaansche koning den strijders tegen de blanke inmenging of overheersching nu het tegenovergestelde weer komen openbaren. Ook hiervoor zijn zij Z.M. erkentelijk. Dat de Westersche mogendheden, met alles wat de moderne oorlogskunst te harer beschikking stelt, in een gevecht of een operatie de overwinning zou kunnen behalen over een strijdmacht als die welke Abd-el-Krim in het veld vermocht te brengen, dat was wel niet anders te verwachten. Maar dat om dit te bereiken een krachtsinspanning noodig is geoordeeld, zooals die welke ten beste gegeven is, en dat daarmede nog niet meer dan een voorloopig succes is behaald, dat stemt niet ontmoedigend. Dat als steeds stammen, wier burneou waait zooals de wind waait, hun heil zoeken bij onderwerping aan den overwinnaar van den dag, behoeft ook niet te ontmoedigen, daar die burneou zich t.z.t. wel weer naar veranderden wind zal voegen. De afsluiting van de kuststrook beteekent alleen verlies in tijd en geld, daar de grens elders, bij overlandwegen open blijft. In het terugroepen van Lyautey zal Abd-el-Krim een verzwakking zien van Frankrijks positie in Marokko. Voor den Marokkaan was Lyautey Frankrijk. De actie van Fransche communisten, socialisten, radicalen moet den Riffijnen het geloof geven, dat het hervatten van een krachtige actie, na afloop van het nu ingetreden regenseizoen, niet te vreezen is. Daar Frankrijk uitdrukkelijk verklaart, zich niet bevoegd te achten in de z.g.n. Spaansche zone op te treden, zoodat Abd-el-Krim in zijn gebied eigenlijk alleen te rekenen heeft met de Spaansche krijgsmacht, welke hem weinig ontzag inboezemt en tegen welke hij dan ook den strijd doorzet, de regens ten spijt, geeft het: „wat nu?” den Riffijnschen hoofdmans zeker minder hoofdbrekens, dan den overwinnaars.

Daar ik deze verhoudingen zoo had meenen te durven voorspellen, kan ook ik reden tot tevredenheid laten gelden.

Misschien leest deze of gene hieruit dat 't nog zoo zeker niet is dat allen tevreden zijn?
Verstokt zwartgallige!!

De vrede van Locarno.

Hier is iets bereikt, dat wij zoo niet hadden verwacht! Wij zijn altijd van meening geweest, dat geen vergelijk tusschen Duitschland en de voormalige geallieerden mogelijk zou zijn, wanneer daarbij niet uitdrukkelijk het terugkrijgen van een overzeesch afzet- en grondstoffengebied aan Duitschland zou worden toegezegd. Locarno heeft 't anders geleerd. Gelukkig, want er zijn al bezwaren genoeg te overwinnen geweest. Nu en dan is de kwestie der mandaten wel even te berde gebracht. Zelfs is te verstaan gegeven, dat Groot-

**KOEK, BANKET, CHOCOLADE
EN SUIKERWERKEN**
W. TEMPELMAN
FAHRENHEITSTR. 417 · DEN HAAG
SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES

Britannië wel genegen zou zijn om Duitschland daat in Oost-Afrika of in Kameroen af te staan, niet onmogelijk en zelfs niet onwaarschijnlijk een vriendschappelijke toezegging Duitschland een bevredigend vooruitzicht geopend is, nellighe verklaring is blijkbaar niet bedongen, ook in overeenstemming is met de omstandigheden de toetreding tot den Volkenbond door Duitschland nog aangevraagd, en dat hierover dan nog besproken worden. Zoo moeten ook alle betrokken regeeringen goedkeuring der overeenkomst van Locarno optima forma uitspreken, maar de ontspanning, vrede van Locarno heeft gebracht van de vrede van den vrede van Versailles, heeft te weldadig daan, dan dat men aan het „eindelijk verbreedt” zou durven wanhopen.

In dit verband durven wij er nog even op wijzen, wij in de toekenning van een mandaatland aan Duitschland en der waarborgen zagen voor blijvend verstandhouding, zoodat wij in het terzijde laten wensch te Locarno vooral hooge wijsheid zien, ind wensch toch veel kans heeft om bevredigd te worden.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amersfoort.

A.s. Zaterdag, 24 dezer te 2.30 uur n.m. over „de suikercultuur” met lichtbeelden door heer S. J. E. van Deventer, lid der Afd. Amersfoort in hotel Terminus, naast Hotel Monopole.

- Voor de „Indische Bibliotheek” werden mij opgegeven:
- Indrukken van een Totok. J. v. Maurik.
 - Door den O.-I. Archipel. Hugo v. Pedersen.
 - Mooi Indië. 12 Aquarellen. Fred. J. du Chattel.
 - Album Tabak Maatschappij. Arendsburg.
 - De Bestuursambtenaar in N.-Indië.
 - O.-I. Cultures. Opnieuw uitgegeven onder redactie van H. C. Prinsen Geerligts, 3 dln. Dr. K. W. v. Geerligts.
 - De Tropische Natuur in Schetsen en Kleuren. H. Blaauw.
 - Verhalen over Indië voor Nederl. jongens en meisjes. Dr. C. J. Rutten-Pekelharing.
 - Handboek ten dienste van het suikerrietcultuur-rietsuikerfabricage op Java.
 - Methoden van onderzoek bij de Java-rietindustrie, 1e deel. H. P. M. Tervoorren.
 - De dierlijke vijanden van het suikerriet. parasieten, 2e deel. W. v. Deventer.
 - De fabricatie van suiker uit suikerriet. 3e deel. H. C. Prinsen Geerligts.
 - De rietsuikerindustrie in de verschillende landen van productie, 4e deel. id.
 - De cultuur van suikerriet op Java, 5e deel. W. v. Deventer.
- H. J. DE WIT, Secretaris
- Amersfoort, 19 Oct. 1925.

Mededeelingen.

Van het Dageelijksch Bestuur.

De heer W. R. Uiterwijk, Javastraat 32, Nieuwoud-Ind. ambtenaar, stelt zich voor gedurende Oct. tot April voordrachten met lichtbeelden te geven over Indië, gelijk hij reeds aan de afdelingen per briefschrijven deed weten.

Reis- en verblijfskosten bedragen: voor Groningen, Friesland, Drenthe, Z.- en N.-Holland en Zeeland per plaats.

Voor Overijssel, Gelderland, Utrecht, N.-Brabant en Limburg f 17.50 per plaats.

Van de Redactie.
VERBETERING.

In het in het vorig Kol. Weekbl. (bl. 14) opgegeven bericht omtrent het internaat van Mevr. J. van Amsterdam zijn twee fouten gemaakt, welke worden verbeterd.

Het adres is niet Valeriusstraat, doch Valeriusstraat. Verder moet voor Institut Kousseau, Inst. Roussseau gelezen worden.

NEDERLANDSCHE JAARBEURS.
Aan de in het voorjaar 1926 te houden XIVe

REPAREEREN ■ **OVERTREKKEN**

PARAPLUIE MAGAZIJN
A. QUERELLE
SCHOOLSTRAAT 10
'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151
Leden van „Oost en West” 5 pCt. kortings

A. J. BLOKLANDER
 ORGEL- EN PIANOHANDEL
 Oudekerkstraat 4 DEN HAAG Telefoon 35992
 INRICHTEN VOOR DE TROPEN
 STEMMEN - REPAREREEN
 Lage prijzen Vakkundige garantie

De Jaarbeurs zal als nieuwe groep, behalve de
 Bouwmaterialen en de groep Meubelbeurs,
 worden zijn een Galanterie-beurs voor den handel
 in keramiek, speelgoederen, kramen en huishou-
 artikelen uit glas, porcelein en aardewerk ver-
 gd. De galanterie-beurs zal worden gehuisvest in
 daarvoor op te richten paviljoens op het Vre-
 berg.

Van het Informatie-Bureau:
NET VERLOF UIT INDIË AANGEKOMEN
AMBTENAREN.
 Hardus, Onderwijzer bij de kweekschool voor In-
 dische Onderwijzers te Bandoeng, Bergen op
 Zoom, Rijke Buurtstraat 19a.
 Buysmans, Hoofd van de Fotografische inrichting
 van het Departement van Landbouw, Nijverheid en
 Handel, Den Haag, Hugo de Grootstraat 46.
 van der Vliet, Ingenieur tweede klasse bij den Waterstaat
 's Lands B.O.W., Delft, Kanaalstraat 11.
 Verkerk, wnd. eerste Officier bij de Gouverne-
 ments Marine, Den Haag, Verhulststraat 35.
 Mr. G. W. van Andel, ambtenaar ter beschikking
 van den Directeur van Justitie, Den Haag, Coper-
 nicuslaan 50.
 van der Meer, Hoofd der Controle bij de Postspaar-
 bank, Den Haag, Koninginnegracht 1b.
 van der Vliet, Onderwijzer eerste klasse, Zeist, Wilhelmina-
 straat 4.
 van der Vliet, Houtvester bij het Proefstation voor het
 boswezen, Breda, Teteringsche dijk F 112.
 Boerstra, Gezaghebber bij het Binnenlandsch Be-
 heer, Den Haag, Klimopstraat 70.
 van der Vliet, Houtvester bij het Boschwezen, Den Haag,
 Hendrik Hendriklaan 266.
 van der Vliet, A. H. Fuchter, Adjunct regeeringscommissaris
 van de Bestuursvorming, Den Haag, Pieter Both-
 straat 45.
 van der Vliet, van Berg, Beheerder eerste klasse bij den Gouver-
 nements Pandhuisdienst, Den Haag, Valkenbosch-
 straat 322.
 van der Vliet, van Peski, Leeraar bij de K. W. L. II school
 Weltevreden, Rotterdam, Bergweg 243.
 van der Vliet, van Loo, Hoofdagent van Politie eerste klasse te
 Lha Lonto, Den Haag, Z. O. Buitensingel 73.

**UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDI-
 SCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS
 DIENST IN CURAÇAO.**
 De na te noemen betrekkingen bij 's Lands
 in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin moet
 worden voorzien door uitzending vanwege het Depart-
 van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot
 uitzending.
 Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen
 dienst:
 Onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in
 der hoofdkate;
 Onderwijzer of onderwijzeres bij het M.U.L.O., in
 van de hoofdkate en van bijakten;
 leraar (of leerares) M. O. Duitsche taal (volledig
);
 Officier van gezondheid 2de klasse (in vasten en
 dienstdienst).
 Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:
 Onderwijzer bij het openbaar onderwijs, bevoegd
 geven van onderwijs in wiskunde;
 hoofdonderwijzers;
 hoofdonderwijzeressen;
 vakonderwijzeres voor voorbereidend lager on-
 derwijs.
 De voor uitzending tot eene dezer betrekkingen
 wenschen te komen, kunnen zich tot
 de afdeling van inlichtingen wenden tot het Minis-
 terie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeling A. B.
 de betrekkingen genoemd onder 1°, a t/m c),
 de afdeling (voor de betrekkingen onder 1°,
 de 10de afdeling (voor de betrekkingen

Mutaties van 14 tot 21 Oct.
 Nieuwe leden.
 van der Vliet, Boer, Apeldoorn, Jhr. G. W. Molleruslaan 23.
 van der Vliet, K. Oestreich te Rijsenburg (afd. Utrecht), f 5.-.

GRUDA & CO W. Pyramontkade 107
 HAAG Tel. 32692
 Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis“
 Herten- en Heerenkleeding naar Maat
 Prima Engelsche en Schotsche Stoffen
 Scherp concurreerende prijzen

Familiewasscherij van den Eersten Rang
Firma G. HILBERINK Sr. - Apeldoorn
 OPGERICHT 1870 TELEFOON 582
 Helder waschgoed - Minimum slijtage
 Concurreerende prijzen Geen vermissingen
 Chloor wordt niet gebruikt voor het bleeken
 VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT EN INLICHTINGEN
 Verzending door het geheele land

Mr. U. O. Stikker, Den Haag, Groot Hertoginnelaan
 87. f 5.-.
 Mevrouw Stikker, Den Haag, Groot Hertoginnelaan
 87. f 5.-.
 J. P. Hendriks, oud-Kolonel N.-I. L., Den Haag, Swee-
 linckstr. 21. f 5.-.
 J. B. Ponstijn, oud-Kapitein N.-I. L., Den Haag, Hollan-
 derstr. 101. f 5.-.
 G. W. Erfman, oud-Hoofdofficier der Marine, Den Haag,
 Spreeuwenlaan 35. f 5.-.
 H. W. Schröder, Controleur B.B., Den Haag, Schenk-
 straat 118. f 5.-.
 J. A. Fugli, Algemeen Ontvanger, Den Haag, Beeklaan
 248. f 5.-.
 J. F. Andela, Hoofdopzichter B.O.W., Den Haag, Beek-
 laan 340. f 5.-.
 J. Herrebrugh, Beheerder Pandhuisdienst, Den Haag,
 Columbusstr. 86. f 5.-.
 J. Rijpstra, Commissaris v. Politie te Tandjong Priok.
 f 5.-.
 B. G. Hogewind, oud-Inspecteur L. O. Indië, Amersfoort,
 Paulus Buyslaan 9. f 5.-.
 Mevrouw B. H. van Deelen—de Kat, Amersfoort, Prin-
 ses Marielaan 15. f 5.-.
 Jhr. R. A. P. Sandberg tot Essenburg, Amersfoort, Prin-
 ses Marielaan 30. f 5.-.

Afschrijven.
 Mevrouw H. A. de Boer, Apeldoorn, Prins Maurits-
 laan 10.
 St. van de Vrucht, Arnhem, Eusebiussingel 43.
Nieuwe Begunstiger.
 Dr. H. H. A. Morren, Arts, Amersfoort, Lange gracht
 11. f 5.-.
Adresveranderingen.
 W. D. Niestadt, Gep. O.-I. Ambtenaar, Amsterdam, van:
 Bosboom Toussaintstr. 42 I naar: Leidsche Plein 17 I.
 H. J. Voskuil, oud-Majoor N.-I. L., van: Ginneken, Ba-
 ronielaan 200 terug naar: Breda, Sophiastraat 29.
 F. A. Duyvenboode Varkevisser, Hoofdingenieur Water-
 staat, Den Haag, Obrechtstraat van: 448 naar: 488.
 L. J. Schippers, oud-Directeur B.B., Den Haag, van:
 Sweelinckstr. 61 naar: Jacob v. d. Doesstraat 12.
 G. Shutte Raaff, Administrateur s.f. „Phaiton“, Den
 Haag, van: Haagweg 38 naar: Statenlaan 103.
 F. R. Scherius, oud-Hoofdingenieur Waterstaat, van:
 Den Haag, Statenlaan 111 naar: Nice, Hotel Beaulieu
 et Hollande, Avenue Maréchal Fock 4.
 M. A. van der Sprong, oud-Inspecteur P. en T., van:
 Brussel, Rue du Trône 98 naar: Montreux, Poste
 Restante.
 D. P. F. Mars, 1ste Luitenant Inf., van: Raha (eiland
 Moena) naar: Den Haag, Copernicusstraat 252. f 5.-.
 J. S. Pomper, Onderwijzer, thans te Fort-de-Kock.
 Dr. B. J. Haga, Controleur B.B., Weltevreden, van: Hotel
 Victoria naar: Soekaboemistraat 26.
 K. W. F. van Langen, Kapitein Infanterie, Soerabaja,
 van: Slamatastraat 7 naar: Sumatrastraat 7.
 E. F. G. Townsend, Controleur B.B., thans geplaatst
 residentie Pekalongan.
 J. J. Gleenewinkel Kamperdijk, Algemeen Ontvanger,
 van: Den Haag, Schuytstr. 117 naar: Makasser.
 C. A. J. van der Berg, 1e Luit. Inf., van: Fort de Kock
 naar: Weltevreden.
 J. F. van Duuren, Controleur B.B., van: Donggala naar:
 Gorontalo.
 J. Heppener, Gegrad. Ambt. S.S., Bandoeng, van: Lem-
 bangweg 28 naar: Kebon Kelapa 7.
 G. J. Kallensee, Onderluitenant Art., van: Kota-Radja
 naar: Stapelmagazijn van Oorlog te Bandoeng.
 R. W. Kofman, Controleur B.B., van: Geser naar:
 Toeban.
 F. A. von Lützwow, Controleur Opiumregie, thans te
 Semarang.
 A. F. Neys, Gezaghebber B.B., van: Parigi naar:
 Gorontalo.
 P. Reinking, Controleur B.B., thans in de residentie
 Madoera.
 J. H. Statius Muller, Controleur B.B., van: Baros naar:
 Sidikalang (res. Tapanoeli).
 G. J. Tielrooy, Kapitein Inf., van: Lokop naar: Langsa.
 G. J. Wiggers, Adj. Inspecteur Immigratiedienst, Welte-
 vreden, Soembaweg 2.

DEN LEDEN wordt belooft doch dringend verzocht,
 bij adresverandering hiervan ten
 spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den
 Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den
 Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den
 Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

CASSA MARIS
 Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG
Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeederij,
 Bedden, Matrassen en Markiezen

E. J. VAN WESSEL
 FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70
VLEESCHHOUWERIJ
 RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
 FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN
 VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1^e KWALITEIT
 INLANDSCH VLEESCH
 Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
 Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
 Prompte en vlugge bediening.
 TELEF. 53634 (3 lijnen) DEN HAAG.

Fa v. ASMA VAN DONGEN
 Lood-, Zink- en Sanitaire Werken
Toonkamer
 Edisonstr. 142 Tel. 33314
 DEN HAAG

FRANÇOIS BLOM'S
MODERNE KOOKKUNST
 HET UITGEBREIDSTE
 KOOKBOEK
 GEB. IN LINNEN STEMPELBAND
 f 5.50 :: f 5.50
 VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ
 DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

CITY THEATER
 Veenestraat - DEN HAAG - Tel. 15454
 Vanaf Vrijdag 23 Oct. a.s.
HENNY PORTEN
 in haar nieuwste creatie
„Het Avontuur van Stybille Brant“
 Op het tooneel brengen
 wij U het wereldberoemde
STROGANOF BALLET
 De attractie van het „Coliseum“, „Em-
 pire“, „Alhambra“ te Londen en Paris

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

's-Gravenhaagsche Begravenis-Onderneming
C. LOOIJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG
 Telefoon 33788 - Postrekening 463

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472
DE FIJNSTE....
JAVA-THEE
 PER POND f1.85

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELN.

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reamedrukkerwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reamedrukkerwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag:

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 5752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen. **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekking op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 5752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 5248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen, die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenen verstreken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeljine van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkringen en Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijke Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-I. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-I. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikerrijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De thee-cultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doede taal in Indië. 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javanen gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdveriegenwoordigen Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jongens
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5000